www.svoboda-news.com

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орґан Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CENTS

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 26-го ЛЮТОГО 1920. ЧИСЛО 25. | VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, FEBRUARY 26, 1920. No. 25.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

УКРАЇНСЬКА РЕСПУБЛІКАНСЬКА КАПЕЛЯ В БЕЛЬҐІЇ І ГОЛЯНДІЇ.

(Кореспонденція Українського Пресового Бюра в Газі, Голяндія).

Після Франції, продовжуючи своє світове турнє, Українська Республіканська Капеля приїхала до Бельґії і Голяндії. Перші два концерти в Бельґії були дані 3-го і 5-го січня в Ліежі і пройшли з надзвичайним успіхом, якому не мало допомогла українська Національна Рада в Ліежі, на чолі з пп. Кисличенком і Джулїнським. Після Ліежу Капеля направилась до Брюсселї, де була зустрінута Головою Української Дипльоматичної Місії до Бельґії і Голяндії, **п. Яковлівом.** В Брюсселі було дано три концерти (8, 11, 14. січня), з яких один на користь бельґійських сиріт війни. На концерті був такий великий натовп публіки, що далеко не всі мали змогу попасти на концерти за браком місць. Всі концерти мали надзвичайний успіх; се був один великий триюмф. Директори брюсельських хорових товариств піднесли пану Кошицю лавровий вінок, за який він подякував в українській промові, яку закінчив словами „Vive la Belgique". Сотні відгуків „Vive l'Ukraine" були йому відповіддю. На брюсельських концертах були присутніми, крім голови місії, голова ради міністрів **Делякруа** з дружиною, міністер юстиції **Вандервельде** з дружиною, британський посол, члени брюсельського муніціпалітету і инші. Останній концерт в Бельґії відбувся в Антверпені 16-го січня в салі зоольоґічного саду в присутности 7.000 осіб (найбільша авдиторія, перед якою колинебудь приходилося співати Капелі). Успіх був знаменитий; не було кінця оваціям. Вся бельґійська преса, як флямандська так і вальонська (що виходить на французькій мові), конкурувала між собою в довгих статтях, повних щирого бельґійського ентузіязму, про українську музику і культуру. Звернемо особливу увагу на вміщену в ліежській „La Meuse" чудову статтю п. Франца Хелленса, бібліотекаря бельґійської палати депутатів, про українську народню поезію.

В Голяндії концерти відбулись: 19-го січня в Ротердамі. 22-го, 25-го і 29-го в Газі, 24-го в Амстердамі. Не дивлячись на холоднокровний характер Голяндців, так різко відріжняючий їх від Бельґійців і Французів, Капеля була і тут зустрінута з надзвичайнийним ентузіязмом. Кождий концерт кінчався величезною овацією. В Газі, де з початку не можна було знайти салі, Капелі був відданий королівський оперний театр на два концерти особистим розпорядженнем бурґомістра. На концертах були присутні: ґаґський бурґомістер **Патейн** з дружиною, посольства американське, британське і французьке, посли грецький і фінляндський з дружиною, голяндські професори, висші урядовці і инші. Вільгельміна, королева Нідерляндів, яка не могла бути на концерті з причини національної жалоби з приводу затоплення двох голяндських провінцій наслідком виливу з берегів Рейну і Маасу, післала через свого особистого секретаря до Капелі листи з виразом її великого жалю, що через висше зазначені обставини вона не може бути на концерті, але що вона з глибокою симпатією ставиться до наміру Капелі дати концерти в Голяндії. Вся голяндська преса без ріжниці напрямків, надрукувала величезні статті про концерти. Ліберальна „Algemeen Handelsblad", найбільша амстердамська часопись, пише, що ніколи вони не чули нічого подібного, що се є для них ревеляція (відкрите), що Капеля з чисто національним характером своєї музики доказала, що за століття переслідування Росіянам не вдалося знищити українську культуру і чудовий скарб народньої музики, що вільна Україна з сього часу може заняти у всіх відношеннях одно з перших місць серед культурних народів Европи.

Ліберальний ґаґський „Het Vaderland" пише: „Ідіть всі дивитись на сих симпатичних трохи смутного вигляду людий, які покинули свою батьківщину, щоби викликати в наших серцях любов до їх рідного мистецтва, так довго пригнобленого. Бурґомістер, який був з своєю дружиною на концерті, дав громадянству приклад. Послідуйте йому".

Ліберальний ґаґський „Nieuwe Courant" знаходить, що посилка Капелі для політичної пропаґанди цілком мала свою рацію. Офіціозна „La Gazette de Hollande" виходяча на французькій і англійській мовах каже: „Хотілося плакати. Се рідко буває з Голяндцями. Досі мені Україна була байдужою, тепер я буду скрізь битися за її мистецтво". Критик артисточного тижневика „De Hofstad" кінчає свій огляд, де він вказував між иншим на надзвичайно культурне значіннє підтримання урядом хорів і взагалі мистецтва: „Я боюся, що мені в будуччині буде важко слухати і оцінювати инші хори a capella". Антантофільський „De Telegraaf", підкреслюючи національний характер української музики, находить, що голова директорії ґенерал Петлюра мусить дати найвисший ордер У. Н. Р. директорови хору п. Кошицю. Католицький „De Maasbode" висловлює свій жаль, що не буде більше концертів, позаяк потрібно, щоб голяндські диригентори хорів навчилися в п. Кошиця як слід управляти хорами, а у Капелі — співати (в Голяндії хоровий спів дуже розвинутий).

Дня 31-го січня Капеля виїздить до Англії, де вже призначені концерти в Лондоні на 3-го і 5-го лютого. Рецензії бельґійські і голяндські будуть надіслані в українському перекладі трохи пізнійше.

Закінчимо сей короткий огляд листом, написаним до одного з секретарів Української Дипльоматичної Місії в Газі.

Гаґа, 24. січня 1920 р.

Дорогий Пане!

Я не хочу чекати до слідуючого разу, коли я Вас побачу, щоб Вам подякувати від всього нашого серця за велику втіху, яку ми, моя дочка і я, мали, коли слухали Українську Капелю, яка є дійсно чудова, і висше всього, що ми чули досі. Я вже мала горячу симпатію до Вашої славної батьківщини і хотіла щось зробити для неї, але не знала, що саме. Тепер я знаю: я буду молити Бога, щоби віра, яка підіймає народи (як каже Святе Письмо), підняла народи всього світа, щоб вони допомогли Вам установити Вашу незалежність. Правду каже Ваш національний гимн:

„Ще не вмерла Україна і
слава і воля..."

Я вірю, що Ви будете знову господарями Вашої батьківщини, і в святій боротьбі, яку тепер ведуть Ваші брати, Господь буде з Вами і вратує Україну.

Передайте, прохаю Вас, Пану Кошицю і Вашим гідним подиву компатріотам горячі бажання двох Французок. Не потребую Вам казати, що як тільки я прочитала повідомленне про народний концерт, я негайно пішла дістати нам місця, щоби мати нам ще раз втіху слухати й оплескувати вояків української свободи. Чи правда, що в слідуючий четвер буде ще один концерт? Як так, то чи можу я Вас попрохати повідомити мене про се, позаяк сила моїх знайомих хотілиб туди пійти і ми також. Ще раз дякую Вам, Пане, і приміть запевнення в моїй глибокій пошані.

З усіх концертів Української Республіканської Капелі в Голяндії найкрасше пройшов останній, третій, в Газі 29-го січня. Між иншими присутними в цілковито повному королівському театрі, дипльоматами, вченими і музикантами, були сей раз ще посли сербський і румунський. Чудових голяндських квітів, які Капеля одержувала після кождого концерту, було сей раз так богато, як ще ніколи. Кожда пісня кінчалася величезними; небувалими в Голяндії, оваціями. Викликам директора **Кошиця** після концерту не було кінця. Але найбільше несподіване було, коли після виходу всіх з театру публіка, серед якої було богато членів ґаґського хору „De Hagbezangers". не розходилась, але зустріла виходячих з театру членів капелі, на чолі з п. Кошицем, співами голяндських пісень і величезною маніфестацією, серед якої публіка, бувша в найвисшій степені ентузіязму, витала п. Кошиця і Капелю окликами: „Vive l'Ukraine", het leve de Oekrajiena", „Vivat Kochitz". Ледви публіці, не звикшій під смутним голяндським небом до таких спонтанічних блискучих маніфестацій, вдалося через деякий час заспокоїтися і, наспівуючи українські мельодії, розійтись.

З приводу сього концерту „Nieuwe Courant" з дня 30. січня вміщує ще одну рецензію, яку кінчає словами: „Чи є хтонебудь, хто хоч трохи має почуття до музики, який не піддавсяби оріґінальному очарованню українського співу? Хто при їх співі не почував щось від мельохолії і радощі, насії і страсти, яка живе в душі Українців? Слів ми не зрозуміли, але тимбільше говорили нам згуки. Й ще, що не силою зброї, але співом і тим, що вони очаровують, мистецтвом, сі жінки і чоловіки хотять завоювати світ. Чи всі розуміють, яка в сьому одному вже є перемога в наші часи? Витали хор і його діріґента великою скількостю квітів і ентузіястичними оплесками. Се для всіх буде незабутній вечір. Ми вже казали се з початку сеї статті: Жовто-блакитні кольори України вчора знов мали блискучу перемогу".

Гаґа, 30-го січня 1920 року.

*

Промова президента співацького товариства „Обєднані Робітники" від імени сього товариства і співацького товариства „Орфеон" — виголошена на концерті в Брюселі при врученню пальми, дня 8. січня 1920.

Від імени королівського товариства „Обєднані Робітники" (Artisans Reunis) найстаршого хору столиці і від його молодшої сестри, королівського товариства „Орфеон" витаю Вас як найсердечнійше в нашім славнім місті Брюселі.

Ми, Бельґійці, після довгих віків неволі здобули собі волю в 1830 році. Потім ми загубили її на цілих 5 років, але завдяки допомозі наших вірних великих союзників ми знову її відвоювали. Через те ми розуміємо глибоке і законне щастє Українців, великого славянського народу, який — після 200-літнього гніту — скинув з себе огидне ярмо царизму і завоював собі волю, завдяки перемозі права і культури над варварством і насильством. Ми горді — пані і панове — що можемо витати Вас в братерському єднанні, ми щасливі Вашим співом і зачаровані глибокими артистичними переживаннями, які Ви принесли нам.

Дозвольтеж мені, Пане Діріґенте, на потвердженнє висловлених думок, просити Вас приняти сі квіти, які Ваші брюсельські товариші по співу „Обєднані Робітники" і „Орфеон" приносять Вам від щирого серця.

На се привитанне відповів діріґент Кошиць.

Він підкреслив змагання українського народу скинути ярмо насильства і неволі і зажити самостійним життєм. Підстави для сього лежать у сій свіжости, молодости і здоровлю, якими повна і богата українська нація. Виливається се найкрасше в пісні, яка є зеркалом душі кождого народу. І для нас велика честь і вдоволеннє, що ся українська народня пісня, яка триюмфально завойовує тепер світ, знайшла належний відгук і в Бельґії, вітчині поліфонічного співу.

Бельґійці відчули її глибину, свіжість, красу і оцінили її як слід. До Ваших висловів широго захоплення прийміть вирази нашої сердечної подяки і симпатії. Ми щасливі привитати Вас з досягненнем волі і сказати: „Хай живе вільна Бельґія. Хай живе єднанне вільних народів".

Промову сю переклала тут же панна **Ватич** на французьку мову. Викликала вона вибух ентузіязму і захопленнє присутньої публіки. Українську Республіканську Капелю засипано потім листами, в котрих Бельґійці дякують за наше гостюванне, яке відчинило многим з них очи, допомогло зрозуміти нашу справу як слід і дало змогу пізнати богату героїчну душу великого українського народу.

*

До віденської „Волі" (з 24. січня 1920) доносять, що Укр. Респ. Капеля одержала англійські візи і сими днями через Бельґію і Голяндію, де теж збирається дати кілька концертів, віде до Англії. На подорож до Англії й Америки Капелі, згідно з розпорядженнем голови директорії, фінансовим агентом Сурфуном видано 500.000 франків. Крім того на сю-ж мету від Америк. Укр. Нар. Комітету Капеля одержить 40.000 долярів.

Ґраф Тишкевич у президента французької републики, п. Дешанеля.

(Кореспонденція делеґації Української Републики в Парижи).

Дня 29. січня біжучого року, о 10-тій годині рано, президент нашої паризької делеґації, ґраф Тишкевич, був принятий президентом французької републики, п. Дешанельом, в його палаті при будинку палати депутатів. Авдієнція мала надзвичайно щирий і приятельський характер і продовжувалася більше ніж пів години.

Треба замітити, що до сього часу президентом републики були приняті із чужоземних представників тільки міністри: грецький, Венізельос, і румунський, Войда-Воєвода.

Коли ґраф Тишкевич приїхав до палати, то в авдієнційній кімнаті чекало богато достойників. Ґраф був принятий поза чергою.

Після взаїмних привитань ґраф Тишкевич сказав президентови, що він є щасливий, що може привитати його від імени свого правительства, і від свого, і від всіх своїх земляків, навіть таких далеких, як Українців мешкаючих в Америці, від котрих він має привітну телеграму для п. Дешанеля, яку йому й передав.

„Ваші заслуги перед батьківщиною і Ваша популярність — сказав ґраф — дійшли до наших широких мас, які мають надію, що Ви допоможете нам в нашій справі — в боротьбі нашого народу за своє незалежне істнованнє".

Президент републики питався, як тепер стоїть наша справа, як іде боротьба з большевиками, які тепер наші бажання і т. д.

Ґраф дав президентови вичерпуючі і дуже докладні інформації на всі питання, підкреслив героїчну боротьбу нашого народу, під проводом отамана Петлюри, з большевиками і заявив, що у нашого правительства, як і в народу, котрого почуттє цілком згідне з почуттєм правительства, є покищо два найголовнійші бажання: се негайне визнанне самостійности України і допомога їй для більше успішної боротьби з большевиками.

Президент републики признав героїчну боротьбу українського народу й отамана Петлюри і запевнив ґрафа, що він зробить усе від нього залежне, щоби здійснити мрії України, а також підкреслив, що всі його симпатії є на боці України. Він дуже зацікавився поясненнем ґрафа і просив його, щоби він всі відомости про Україну давав йому безпосередно, минаючи всілякі формальности, а також просив, аби ґраф частійше його відвідував, при чому без усяких попередніх докладів, або тут, або в елізейській палаті, куди він незабаром перейде.

Попрощавшися з ґрафом, президент провів ґрафа до авдієнційної кімнати через свій кабінет і довжезний коридор.

Українські большевики за прилученнем Східної Галичини до України.

ЛЬВІВ, Галичина, 24. лютого. — Часописи доносять, що між московським савєтським правительством і українськими савєтами заключено умову, що на случай мирових переговорів між Росією й Польщею мається жадати прилучення Східної Галичини до України.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

В НЮ ДЖЕРЗИ УХВАЛЕНО 3.50% ПИВО.

Низша палата приняла проект 37 голосами проти 21.

ТРЕНТОН, 24. лютого. — По дуже бурливій сесії, якої ще не було в історії сойму, низша палата приняла нині проект про 3.50-процентове пиво в стейті. Боротьба провадилась на безпартійній плятформі. Мокрі републикани получились з мокрими демократами, а таку саму комбінацію зробили були сухі републикани з демократами. За проектом ґолосували 37 послів, проти проекту 21. Коли ґубернатор Едвардс, що зістав вибраний на мокрій плятформі, почув про принятє проекту, ентузіястично закликав: „Величаво".

Ухвали такого проекту домагався ґубернатор Едвардс і окружний прокуратор Мек-Крен, котрий скаржить правительство в імени стейту за нарушенне стейтових прав. Розправа у федеральнім суді в Трентон відбудеться на слідуючий тиждень. — Ухвалений низшою палатою законопроект буде предложений сенатови слідуючого понеділка.

СКІЛЬКИ У ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ НЕНОРМАЛЬНИХ ДІТИЙ.

Педагоґи обчисляють їх на 16,000.000 душ.

КЛІВЛЕНД, 24. лютого. — Др. Тома Вуд, професор фізики в Колюмбійськім Університеті в Ню Йорку, промовляючи тут на зїзді Народньої Освітньої Ради, сказав:

„Наші школи витрачують величезні суми гроша, щоби просвітити дітий, котрі находяться в лихім здоровлю. 75%, або 16,000.000 шкільних дітий у Злучених Державах, мають фізичні недомагання. Се є нагана для цілої держави".

Адмірал Пірі, що відкрив північний бігун, помер.

ВАШІНҐТОН, 20. лютого. — Адмірал Роберт Пірі, що 6-го квітня 1909 року відкрив північний бігун, помер тут нині в 64 році життя. Адмірал Пірі вибрався на дослідну подорож до бігуна в 1892 році і до бігуна добився аж в 1909; подорож в одну сторону тривала повних 17 років.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

ПОЛЬСЬКІ УСЛІВЯ МИРА З РОСІЄЮ.

Польща заявляє, що інтересується долею України.

ПАРИЖ, 24. лютого. — Варшавська телеграма до тутешнього „Темпса" каже, що комісія закордонних справ при польськім соймі виготовила ноту, в якій є услівя, на котрих Варшава згодиться вести мирові переговори з Москвою, і що та нота буде найперше предложена правительствам в Парижи і Лондоні, а опісля аж відішлеться її до Москви. Нота занимає пять головних услівій:

Перше — Польща жадає, щобо Росія відреклась територій на захід від границь з 1772 року, аби мешканці могли свобідно вибрати собі свою політичну будучність.

Друге — Росія мусить признати независимість Балтійських держав і оставити їх в спокою, щоби вони могли свобідно заключити з Польщею такі договори, які будуть уважати відповідними.

Трете — Польща заявляє, що буде дальше інтересуватись Україною, бажаючи зорґанізувати там постійне правительство.

Четверте — Польща буде домагатись від большевицького правительства достаточної ґарантії проти большевицької пропаґанди на польській території.

Пяте — Польща буде домагатись від Росії военного відшкодовання за знищення, доповнені російською армією в Польщі, як також за шкоди, зроблені польським горожанам в Росії під большевицьким режімом.

ВАШІНҐТОН, 25. лютого. — Пропоновані польські мирові услівя савєтської Росії, домагаючіся віддання територій на схід від польської границі з 1772 року, не треба розуміти як домаганнє, аби ті території відступити Польщі, — як се заявлено вчера в польськім посольстві.

Звернено увагу на недавню заяву польського державного начальника, ґенерала Пілсудського, і предсідателя сойму, запевняючи ріжні національности на спірній території про бажаннє Польщі надати їм самоозначеннє. Правительство здається підготовило вибори на землях позаду теперішньої військової лінії в Росії і дасть людям нагоду висказати своє бажаннє, чи хочуть вони злуки з Польщею, автономії під польською опікою, чи хочуть бути самостійними.

Інтересована територія має 8,000.000 населення, яке складається з великої части Українців, Білорусів, Литовців і Жидів.

Польща, се тверджено кілька разів, згодилабся на створенне автономних держав на сих землях під сильним польським впливом.

Франція проти чужинців.

ПАРИЖ, 21. лютого. — Правительство внесло кілька законопроектів про чужинців. Один домагаєсь, аби чужинцям заборонити бути властителями каварень, реставрацій і готелів. Другий домагаєсь, аби чужинцям заборонено працювати в інформаційних бюрах, в аґенціях праці та в фабриках амуніції.

АНТАНТА НЕ ГОДИТЬСЯ ПРИЗНАТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

Жде, аж доки в Московщині не устануть насильства.

ПАРИЖ, 24. лютого. — Найвища Рада, що тепер складається з премієрів і засідає в Лондоні, одержала формальну мирову оферту від московського правительства. Італійський премієр Нітті жадає згодитись на большевицькі услівя, підчас коли премієр Ллойд Джордж старається поробити якісь концесії, що задоволилиб премієра Мілеранда, котрий рішучо противиться мирови з Росією.

Премієри постановили не посилати більше жадної помочи в оружу, амуніції або грошах противбольшевицьким силам, і порадили Польщі, щоби не атакувала Росії. Премієри також одобрили постанову отворити торговельні зносини з Росією через кооперативні товариства. Однак і на се вони згодились під услівєм, що савєтське правительство згодиться признати заграничні довги Росії і заперестане свою пропаганду поза Росією.

Російським пограничним державам антанта готова дати поміч лише на случай, колиб на них напали большевики.

ЛОНДОН, 24. лютого. — Антанта відказалась вести переговори з Росією, аж доки стане звісним, що большевицькі насильства вже покінчились. Урядова заява Найвищої Ради говорить:

„Коли пограничні держави, признані антантою, будуть просити о пораду, яке становище вони мають заняти супроти Росії, союзні правительства відповідять, що вони не можуть брати на себе відвічальности, радячи їх провадити дальше війну, котра може бути шкідливою для їх власних інтересів. Ще меньше будуть їм дораджувати приняти аґресивну політику супроти Росії. Коли однак савєтська Росія заатакує їх у їх правних границях, антанта дасть їм всяку можливу поміч.

„Правительства Британії і Швайцарії були змушені прогнати представників савєтського правительства зі своїх держав, бо вони нарушували свої привілеї".

ДО ВІДОМА ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляємо всі Відділи, котрі прислали свої належитости на календарі У. Н. С. на 1920 р., що всі посилки календарів замовлених їх урядами, зістали вже полагоджені і вислані в цілости на адреси, які подали нам місцеві уряди.

Сі посилки висилано вчасти почтою а в части експресом. Задля ограниченої ваги фунтів на пакунках, декотрим відділам вислано призначені для їх членів календарі в більше як однім пакунку.

Котрий відділ не дістав би до кінця сего місяця належних і оплачених ним календарів, нехай секретар такого Відділу повідомить безпроволочно Гол. Уряд У. Н. Союза а сей доложить труду, щоби відділи зістали заспокоєні.

Гол. Уряд У. Н. Союза.

ЗА $5.00 ДО КРАЮ

висилаємо часопись „Свободу" і ся сума оплатить однорічну передплату. Кождий Українець, опускаючий береги Америки, повинен передплатити собі чосипись „Свободу", а вона буде іти за ним в край не лиш для особистої його користи, але і для піднесення сьвідомости серед свого окруження в краю.

Хто однак не хоче передплатити „Свободу", повинен безусловно купити собі книжок на дорогу і до краю. В часі війни в краю книжки нищили наїзники. Книжок там брак. Невеличкий засіб книжок ніяк не обтяжить Вашу дорогу.

Замовлення належить висилати до:
"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		**в Злучених Державах:**	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
to Jersey City and to foreign countries:		**В місті Jersey City і за границю:**	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

РІЧНИЙ ЗЇЗД У. Н. КОМІТЕТУ.

(Протокол з Річного Зїзду Українського Народнього Комітету в Злучених Державах, що відбувся в днях 15. і 16. січня с. р., в готелі Пенсилвенія в Ню Йорку).

(8)

(Продовженнє).

Д. Роман Слободян з Філаделфії, Па.: На однім із засідань в Філаделфії д. Бачинський заявив, що буде провадити боротьбу проти Українського Народнього Комітету. І богато инших фактів доказує, що Місія відноситься неприхильно до нашої акції. Для вияснення однак справи на місци я заявляюся за тим, щоби запрошено місію на зїзд. Треба нам рішучо провірити, чи Український Народній Комітет поборював місію та вияснити справу з тим статутом, що то мабуть У. Н. Комітет не хотів затвердити.

Володимир Б. Лотоцький: Український Народній Комітет не провадив ніколи ніякої боротьби проти місії. На нараді всіх орґанізацій в падолисті постановлено, щоби заснувати спільний комітет для несення помочі старому краєви. В тій ціли вибрано д-ра Сіменовича і д. Бачинського, щоби перевели зорґанізованнє такого комітету. В короткім часі ми довідались, що др. Сіменович вже оголосив, що такий комітет вже істнує, та що він і д. Бачинський творять екзекутиву сього комітету. Др. Сіменович виготовив вже був статут сього комітету і предложив був У. Н. Комітетови до апробати. У. Н. Комітет вважав, що се не є спосіб орґанізовання загальних комітетів і, розуміється, не міг на нього згодитись. Значить, справа ратункового комітету доси ще неполагоджена.

Д. Іван Добрянський звертається до Екзекутиви У. Н. Комітету із зазивом, щоби вияснила, чи то правда, що Директорія У. Н. Республіки не назначувала д. Юліяна Бачинського головою місії у Вашінґтоні.

На сю тему розвинулася довша дискусія.

Вкінци рішено більшостю голосів запросити українську місію телеґрафічно, щоби прибула на другий день нарад Зїзду У. Н. К. для виясненя справи запомогового комітету.

Крім того о. Ф. Тарнавський згодився ще і телефонічно запросити особисто д. Бачинського прибути на зїзд.

На тім закінчено дискусію і замкнено наради першого дня о пізній порі в ночі.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД ЗЇЗДУ.

Засіданнє в пятницю, дня 16. січня, 1920. — Перед полуднем.

Д. Семен Ядловський, забираючи голос в дискусії, каже, що в головному офісі Українського Народнього Комітету нема чоловіка, який би, так сказати, провадив орґанізаційну роботу У. Н. Комітету. З деяких закидів присутних і своїх власних спостережень він вносить, що офіс не може виключно опертись на виконуванню ручної роботи, але рівнож треба конечно чоловіка, який би був ініціятором і духом всеї акції, яку веде У. Н. К. серед загалу Українців в Злучених Державах.

Др. Семен Демидчук вносить, щоби дискусію замкнути, а перейти до дальших точок програми. Внесеннє принято.

о. Антін Лотович, з Алентавн, Па., просить о поясненнє відношення Українського Народнього Комітету до Січий. Наводить факт, що від останньої наради, яка відбулася в Філаделфії, відношеннє Січовиків в Алентавн змінилося. Вони зачинають політичну боротьбу серед місцевої української громади.

Д. Р. Слободян пояснює се явище нетактовностю деяких одиниць, як зі сторони членів У. Н. Комітету так і Січовиків.

Д. В. Венгринович підносить факт, який мав місце в Бриджпорт, Конн., а саме, що там ще перед першим зїздом У. Н. Комітету засновано центральний комітет, який просив Український Народній Комітет, щоби допущено їх делеґатів на зїзд. На се відповіджено, що перше треба зорґанізувати місцевий Український Народній Комітет, а тоді можна вибрати делеґата і взяти участь в зїзді. Доперва недавно, за почином д. М. Дячишина, зорґанізовано в Бриджпорт місцевий У. Н. Комітет і тепер праця йде наперед зовсім натуральним ходом. Дуже доброю річию є, що У. Н. Комітет видав ґузички для жертводавців, а то длятого, що се є памятка і знак, що той, хто має відзнаку, чимось причинився для громадського діла.

Д. З. Гуцайлюк з Алентавн, Па.: Ми хотяй в малій місцевости, але досить вміло попровадили нашу аґітацію в американських часописях. Перед тим ми постійно вдавались безпосередно до редакцій, а тепер ми до редакції і не заглядаємо, бо все о много скорше і лучше зроблять репортери. За сим приміром повинні пійти всі місцевости. Не треба відноситись до редакцій, а до репортерів. Також в справі спису населення або конскрипції ми зробили богато в нашій місцевости. Поінформували ми урядників, хто се Українці, та в який спосіб можна довідатись, що вони Українці. Ми сказали коротко про галицьких Українців, що кождий, хто є грецько-католицького обряду, се Українець. Вони радо приняли наші інформації і після них поступають.

Д. Г. Шабатура з Питсбурґа, Па.: Чому Український Народній Комітет не взяв серіозно справи тих протестів, які були уладжені по цілій Америці проти погромів на Україні? Коли у нас в Питсбурґу Жиди уладжували демонстрації, то я зараз старався віднестися з просьбою о поміч до Українського Народнього Комітету, однак відповідь дістав запізно, бо аж по демонстрації Жидів проти Українців. Від редактора „Народної Волі", д. Стечишина, в тійсамій справі дістав я навіть досить обидливий лист так, що навіть не важився би його тут читати.

Д. Й. Стець з Оборн, Н. Й.: Канцелярія не була ведена як слід. Мимо того, що я звертався з просьбою, аби змінено адресу, сього не зроблено і доси і тільки случаєви можу завдячити те, що дістав у свої руки запрошеннє і сьогодня явився яко делеґат на зїзді.

Д. Т. Грицей з Філаделфії, Па.: Дотеперішнє поступованнє Головної Управи Українського Народнього Комітету вважаю більше самовільним ніж демократичним. Також було би пожаданим іменувати чи вибрати секретаря канцелярії, так щоби на будуче не було нарікань щодо точности і коректности. Дальше, Ширша Управа повинна бодай що три місяці мати спільні наради. Конечно вибрати постійну контролю, щоби не так, як се було тепер, вибирати контролю на зїзді і обтяжувати їх працею, коли вони приїхали, щоби як і инші взяти участь в нарадах. Через брак порозуміння нарід ширить непорозуміння, на які трудно нам найти відповіди. Приміром, справа купна дому є мені тепер зовсім ясна, бо яко знавець в тій справі, я ясно бачу, що все зроблено леґально, а однак до сього часу я того не знав. Щодо того закиду, який був зроблений, чому У. Н. Комітет не вислав був в 1918 році свого відпоручника, коли ріжні народности підписували в Філаделфії, Па., документ независимости, то я яко Філаделфієць можу по трохи відповісти, а саме, що тоді У. Н. Комітет не мав ще тої сили і значіння що сьогодня і такого відпоручника не міг вислати. Тоді була ще Федерація і вона була вислала пана Мирослава Січинського, але Поляки не хотіли згодитись, щоби він підписував і він не підписав.

Д. М. Лобаз з Торнерс Фолз, Месс.: У нас переважно ведеться боротьба з большевиками. Коли ще істнувала Федерація, тоді мали ми подвійну боротьбу. Коли однак приглянутись тим ворогам і тепер, то се тісамі люди, бо як звісно, всі федераційники перейшли до большевицької партії. А ходить всім ворогам тільки о се, щоби побороти У. Н. Комітет. І переважна часть наших большевиків — се витвір і плід роботи нашого д. М. Січинського. Дуже легко нам тут розбирати сі справи, однак не так легко з твердолобами, кацапами, або замотеличеними большевиками, котрі вірять тому, хто більше кричить, хоч би се був і дурень. Ми робимо все, що в наших силах, але коли прийдеться до перепровадження важнійшої справи, тоді ми відчуваємо, що нам треба підпертя зі сторони сильнійших. Відношуся отже до Українського Народнього Комітету з просьбою, щоби нас і взагалі всі инші місцевости, де подібна боротьба ведеться, підпер як тільки може. Від часу, відколи у нас засновано місцевий У. Н. Комітет, богато дечого зроблено для рідної справи. Нас не знав ніхто, ані инші народности, ані власти, ані преса, і ми самі себе малощо знали. Чужі називали нас Греками, а инші нас маловажили. Тепер нема вже душі в Торнерс Фолз, аби не знала, що то Українці або Україна. І тут власне якраз треба як найбільше помочі Головної Канцелярії, яка дотепер, не можу сказати, що мало зробила, однак не давала того, що нам конче було треба.

О. Филимон Тарнавський з Клівленд, Огайо, питається, чому Український Народній Комітет так мало звертає уваги на факт, що наші москвофіли починають віджививати, і що дальше провадять свою пропаґанду проти українського визвольного руху.

(Дальше буде).

ВЕРЕСКЛИВИЙ ПАТРІОТИЗМ.

О. Микола Струтинський, український католицький священик з Шікаґо Ілл., є редактором тамошнього тижневика п. з. „Україна", в якому свої політичні статті підписує псевдонімом І. Бурлака.

О. Микола Струтинський знаний серед американських Українців вже з давніх літ яко щирий патріот і робітник — як то кажуть — на народній ниві. Заслуг за народню працю не гадаємо відбирати о. Струтинському, хоча, звичайно, за неї за життя не платять, але камінями мечуть, з яких, як казав Франко, иноді по смерти будують обкиданому памятник.

Ми маємо на меті тільки обернути увагу на те, що в нас, на жаль, патріотизм крикливий ще не перестав поплачувати, яким в останньому часі зачала відзначатись згадана газета „Україна".

Крикливий, або досаднійше верескливий патріотизм процвітає у народів невироблених і непросвічених. З нього звичайно богато шуму, а мало хісна, а часом і ніякої користи, або і шкоди нaбуде. Як з великої хмари малий дощ.

Люди, що не вміють взятись до діла, або не хотять, звичайно ті свої слабі сторони намагаються закрити перед світом шумом високопарних і гамірних слів, „великих слів великою силою".

„Великих слів велика сила" має серед Українців свою історію. Вони були в недавню давнину зачатком неодного діла і в потребі та в біді заступали творчу роботу.

Але вони теж накоїли вже на Україні чимало лиха.

В часі творення української держави грали сурми високопарного галасовання молодецьких українських теоретиків; натворено теорій а теорій, програм а програм, аж в сій гамірні загублено першу основну програму — будувати українську державу. Нарід заведено на теоретичні облаки, які він покинув, щойно своїм здоровим розумом, без високих теорій, доміркувавшись, що поки інтеліґенція буде спорити за теорії, йому пора взятись до діла: боронити і будувати свою державу, бо як її не буде, то не буде де високих реформ заводити.

Се, що українська інтеліґенція загубилася у високих теоріях, а нарід самий мусів узятись до будови держави, коштувало богато крови українського народу, тай і ще коштує і немало ще коштувати-ме.

Чи українська інтеліґенція в старому краю прийде до розуму, як побачила, що нарід самий, без неї, будує свою державу, не знати. Може прийде, а може й ні. Ми знаємо, що велика частина української інтеліґенції є хора на московські комуністичні теорії. Вона вихована в тій московській хоробі і вірить, що хліборобська Україна може для свого щастя перемінитись в московську комуну. Вони не хотять примінити своїх теорій до України, але Україну хотіли-б примінити до своїх теорій.

Такою хоробою перенялась також частина молодих крикунів і серед Українців в Злучених Державах і в Канаді. Вони теж, може щиро, хоч з незнання, вірять, що після припису, як Троцький видрукував на афішах, можна Україну перемінити в московську комуну. Як легко було видрукувати той афіш, то чому не мало-б бути легко і Україну перемінити так, як в тім афіші Троцький написав!

Верещати про комуну для тих, що верещать, велика виґода, бо не треба нічого знати ні розуміти, а можна уходити за найпоступовійшого чоловіка, а всіх других вважати заскорузлими чи засніділими старовірами капіталістичного ладу. Нічого не коштує, тільки трохи крику, а властиво не трохи, а гори цілі. Цілі гори вереску непроходимі — аж до хмар найвисших теорій, сягаючих часто найвисшої глупоти.

Ми так розбалакались про „великих слів велику силу" власне з приводу верескливости шікаґовського тижневика, котрий із надутости носить назву „Україна". За ту верескливість одвічає о. Струтинський, хотяй того не каже, що одвічає, але хто-ж за нього прийме одвічальність!

Тому ми отсе обернули ту нашу замітку на захід, в сторону Шікаґа і його озера Мішіґенського і тої паперової „України", що над тим озером серед вітрів нестримних раз в тиждень показується із своїм захмареним личком на світло дня, хотяй би і найпоґіднійше.

Захмарена шікаґовська „Україна" сипле із своїх хмар громи, а часом громики, над скелистий і хмародерний Ню Йорк, а радше над У. Н. Комітет, обжаловуючи його тяжко за се, що вислав д-ра Кирила Білика на мирову конференцію в Парижи, де він пійшов за галицькими членами сеї делеґації і їх русофільською політикою, та в той спосіб, як каже не так тая „Україна" як її редактор, допустився тяжкої зради проти України.

Критика є добра річ і навіть критика знад озера Мішіґен могла бути добра, як би була. Але як замісць критики ми чуємо лайку, прізвища і великий галас і вереск, що досягає до хмар, а до правди ні руш, то треба мати дуже великі сумніви про вартість такої критики.

Ми не хочемо казати, що о. Струтинський усе своє життє любився у потопі верескливого патріотизму, якого звичайною цілию є заслонити перед громадською думкою відсутність творчої праці у крикунів, але сим разом верескливість статий о. Струтинського сама говорить усякому стрічному ту стару правду, хотяй би він і як силкувався саму думку про се від себе відігнати.

Хорони нас, Господи, перед орієнтаціями в сторону наїзників! — так скаже кождий Українець сьогодня.

Але він скаже також: Хорони, Боже, Українську Народню Республіку перед верескливими патріотами!

Бо ті верескливі патріоти вже теж чимало лиха натворили на Україні. Вони звичайно вереском відвертають увагу громади від своєї бездільности, а часто-густо ще й загал вводять в бездільність і забутте, у пропасти вереску патріотичного і галасу.

Лише нарід, котрий не хоче бути народом але хоче остатись товпою, вдоволяється і одушевляється верескливим патріотизмом.

Український нарід хоче бути народом і тому не глядить уже на верескливий патріотизм, а тільки на творчу працю, з якої виростає його сила, його держава.

Длятого і вереск шікаґовський не є небезпечний, але треба на нього звернути увагу, аби було видно, що його метою є власне відвернути увагу від потреби труду і праці.

ДР. ЛЬОНГИН ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ ПРО ТЕПЕРІШНЮ УКРАЇНСЬКУ ПОЛІТИКУ В ЕВРОПІ.

По голосах **пана Семена Вітика, д-ра Осипа Назарука і д-ра Евгена Левицького** про теперішню українську політику в старому краю містимо отсе ще й голос **д-ра Льонгина Цегельського,** звісного українського патріота і діяча з Галицької України, бувшого посла до віденського парляменту, бувшого редактора львівського щоденника „Діло" і тижневника „Свободи" і заслуженого орґанізатора.

Він у своїй цікавій статті пише, що **тепер є три орієнтації** в українській політиці в Европі і подає свої замітки про кожду з них.

Стаття д-ра Цегельського, котру подаємо з віденського тижневика „Український Прапор" (з 20. січня с. р.) звучить:

ДО ПИТАННЯ ПРО ОРІЄНТАЦІЮ.

В українській пресі та усіх українських гуртках, що інтересуються політикою — а хто зі свідомих Українців до тих кругів не належить!? — обговорюється тепер пильно, а то й пристрасно, питання про орієнтацію українського народу в його дальшій політиці. В отсій полеміці згадується у пресі і поза пресою з більшою або меншою дозою злоби і перекручувань також і моє імя. Тим радше поспішаю на бажаннє редакції „Українського Прапору", щоби висловити прилюдно свій погляд на згадане надзвичайно важне питаннє. Думаю, що тепер, коли виявилось повне банкротство ні то большевицької ні то противбольшевицької політики дотеперішнього правительства, — прийшла пора про сю справу ясно заговорити, так, як я вважав се за передчасне ще тому три місяці, коли отсе правительство було в повному „розцвіті" свого анархічного режиму. Тоді критикувати його та підривати його, значило би тільки доливати оливи до огню, та помножувати й так вже безмежну тоді анархію і розбіжність українських сил. **Сьогодня сумної памяти каменецька епоха в історії будовання української державности вже замкнена.** І то так маркантними фактами, як з одного боку **деклярацією Андрія Лівицького і тов. у Варшаві в справі західно-українських земель, обсаджених Польщею і переїздом отамана Петлюри у Варшаву під польський омофор;** з другого боку, **договором верховного штабу Галицької Армії з Денікіном з падолиста м. р. та виїздом диктатора д-ра Петрушевича до Парижа і Лондону,** а з третого, **переходом переважної частини Петлюрівських відділів, міжтим його ґвардії під командою Волоха, до большевиків, та утворення українського большевицького правительства в Києві дотеперішнім президентом українського каменецького правительства Мазепою і товаришами.** (По найновійшим вісткам Мазепа держиться далі Петлюрівської орієнтації.—Прим. Ред.). Українські політичні і військові сили поділились, значить, на три табори: **Петлюри, Петрушевича і Мазепи-Винниченка,** з котрих кождий орієнтується в инший бік та на инші сили. Тепер і пора серйозно передискутувати, котра з тих ліній повинна стати основною української національної політики.

* * *

Завівся серед українських політиків новітнього покрою звичай, кождого, хто мав тільки трохи відмінну думку про політичне положеннє і про нашу політичну тактику, відсуджувати від чести і сумління; називати зрадником, ренеґатом, чорносотенцем, чи як там; затопити прямо в морі некультурної та безкритичної лайки і словесних помий. Се дуже примітивний спосіб дискусії і розправи з людьми иншої політичної думки, спосіб, який до виясненя самої справи не приносить нічого, а навпаки, затемнює його особистими клеветами та нападами, а слід за тим — сліпою, особистою чи партійною ворожнечею і непримиримостю. Міжтим, для мене справа представляється так, як тому Натанови у драмі Лессінґа, що має до діла із закокуріченими проти себе взаїмно: християнином, жидом і магометаином, а одначе в суті річи не бачить поміж ними ніякої основної ріжниці. Є у нас сьогодня **три орієнтації,** а одначе ніхто не зможе відмовити мені правди, коли скажу, що **всі три вони є шляхом до одної цілі — до української держави.** Я переконаний, що її бажають рівно чесно і Петлюра і Петрушевич і Мазепа та Винниченко. **І ніодного з тих мужів, котрих трох імена звісні нам від десяток літ як імена випробованих, характерних і заслужених українських патріотів — не вільно нам підозрівати о нечесні чи користолюбні наміри, о зрадництво чи щось подібне. Хто вживає в полеміці супроти отсих людий иншого оружя, сей дає доказ свого власного низкого способу думання, своєї власної політичної незрілости і некультурности; сей не вміє пошанувати трудеників в народній праці через десятки літ, та робить їм незаслужену кривду.** І в політиці і в публіцистиці обовязує також етика, тимбільше серед членів одної і тоїсамої суспільности, що находиться в так тяжкому положенню як українська. Випробованих, досвідних і характерних політиків не дала нам доля богато і тому ми мусимо і повинні щадити їх на ще тяжшу годину. А було би се доказом слабої моральної вартости суспільности, коли би вона позволила, щоби всякі люди, про котрих ще перед двома-трома роками в публичнім життю ніхто не чував, кидали на право і на ліво болотом, відсуджуючи від чести, сумління і розуму тих, котрим вони і недостойні „ремінів розвязати від черевиків". Як сказано, всі три табори мають одну ціль — збудованнє української державности, а тільки в методах і дорогах до сього розходяться і тому для мене, зі становища національної етики, всі три вони рівновартні, та всі мають своє моральне оправданнє — фактичне і практичне в реальних відносинах. І про те саме повинна вестися обєктивна дискусія. Про се й будемо дальше говорити.

* * *

Зачнемо від орієнтації на Польщу. Так називаємо теперішню орієнтацію Петлюри, Андрія Лівицького, Старосольського, Мартоса, Миколи Ганкевича і тов., та взагалі українських соціялістів їх покрою, бо основною думкою сеї ґрупи є збудувати українську державу при помочі Польщі за ціну територіяльних уступок на річ шляхотської імперіялістичної Польщі. Герольди сеї лінії: львівський „Вперед", віденська „Воля", пп. Старосольський, Микола Ганкевич, Хомик і т. д., впевняють, що правда, суспільність, що вони є одинокими хорунжими „самостійної" України, а противників з табору Петрушевича обжаловують о зраду ідеалови української державности, одначе ясне, що весь сей голос і ті обжалування се тільки тактичний спосіб, щоби закрити слабу та дуже прикру сторону їх власної політичної місії, а саме, що вони, українські самостійники і українські соціялісти, свою цілу концепцію оперли на реакційній та україножерній Польщі. Коли п. Андрій Лівицький зрікся іменем Директорії на річ Польщі Галичини, Холмщини, Підляся і західної Волині; коли отаман Петлюра шукає слави у того самого Пілсудського, що перед кількома днями у Познані говорив про українські землі як про Польщу; та коли п. Андрій Лівицький обіцює у своїй деклярації ревізію земельного закона в користь польської великої земельної посілости, то ясне, що так звана чисто самостійницька лінія „Впереду", „Волі" і окруження отамана Петлюри, не є так чистою, бо можна їй зробити **три тяжкі закиди. Перше, що проторговує українську землю і близко десять міліонів українського населення; — друге, що зрікається демократичної земельної реформи в користь тихсамих Потоцьких, Браніцьких і їх компанії,** котрих на правобережі підпирав гетьманський лад, а проти котрих зірвалося в падолисті 1918 р. тесаме народнє повстаннє, що винесло на історичну арену на своїх хвилях отамана Петлюру; — а **трете, що обі ті тяжкі і криваві ціни дається Польщі на сліпо, на непевне, всупереч всему дотеперішньому досвідови українського народу з польськими плантаторами.** Що правда, українські соціялісти з „Впереду" балакають щось баламутно і наївно про союз двох „братніх" соціялістичних демократій польської та української, та апелюють до сумління польської „братньої" партії, але для всякої поважної людини ясне, що ні в польських соціялістів нема сили перепровадити якінебудь свої наміри в діло, ні навіть не показують вони до того ніякої охоти. Коли де мали або мають практичну нагоду проявити своє відношеннє до українства, приміром Морачевський яко бувший президент міністрів держався тоїсамої лінії до українства, що і польські націоналісти. **Хто би схотів при помочі реакційно-шляхотської Польщі будувати українську державу, того мусить стрінути тасама доля, яка стрінула колись Виговського і Тетерю.** Інстинкти і упередженнє народніх мас є в політиці також реальними чинниками, а правобережне українське селянство ніхто у світі не переконає, що Польща може бути приятелем і союзником Українців. Своєю імперіялістичною і реакційною психольоґією та ідеольоґією, не виключуючи польських соціялістів, **Польща орґанічно не спосібна робити позитивну українську політику.** Се-ж доказує вона тепер по тисячкрат в Галичині, Волині та Підлясю. Думати, що вовк із західного берега Збруча переміниться в ягня на його східному березі, та, що Польща панів Скарбків, Дмовських і Ценських по сьому боці Збруча стане носителем демократії і самовизначення народів по тамтому його боці, се очевидний самообман. Тому увесь страшенний крик про реакційність і чорносотенність ґрупи Петрушевича мусить робити враженнє нещирости, коли його зняли ті, що будують на неменьше реакційну ніж Денікін та неменьше імперіялістичну Польщу. Як далеко може іти самозасліпленнє, того найкрасшим приміром Микола Ганкевич, для якого Польща Скарбків, Дмовських і Падеревських в порівнанню із савєтською Росією є репрезентанткою демократії і поступу, в порівнанню до азійського варварства Леніна і Троцького. От, до чого договорився „український" соціяліст.

* * *

Коли одна ґрупа українських соціялістів додумалася до так оригінальних поглядів, то **друга ґрупа, іменно Мазепа й товариші,** як повідомляє нас радіо з Києва, утворили там враз з українськими комуністами та иншими лівими соціялістами, українське радянське правительство, котре властиво розпоряджує найбільшою частю української території і столицею України. Коли отже сі українські соціялісти для яких Меккою стала Варшава, є справді соціялістами, то вони повинні були опинитись там, де тепер Мазепа і товариші. Те-ж саме пан Вітик. Се було-б безперечно більше мужеське і більше почесне ніж трудитись аж до Відня, щоби тут здобувати сумнівні лаври безпрограмовим лаяннем своїх особистих і партійних противників, та зводити з ними особисті порахунки. Та в сих добродіїв отсеї послідовности не стало.

Лінія Мазепи і товаришів, себто орієнтація на большевицьку Росію, має безперечно о много глибші корені в українському народі та о много більше реальних виглядів ніж орієнтація на Польщу. Автор сих стрічок ще в маю м. р., коли большевизм був в вершках своєї сили у східній і центральній Европі, вказував у Станиславові на сю лінію, як під той час політично найдоцільнійшу. Та тоді саме українські соціялісти з чисто гурткових мотивів або короткозорости були саме головними противниками такої орієнтації; між тим деякі з тих, що тепер правдоподібно запізно опинилися в Києві. Большевизм вже два рази був заняв Україну, змітаючи раз Центральну Раду, раз Директорію, а тепер змітає Денікіна. Він видко, має певні реальні основи на Україні в настроях і інтересах мас, а бодай в їх частині, і думаю, що для всіх Українців повинен він мати одну симпатичну рису а іменно, що є він орієнтацією на Дніпро а не на Вислу; що несе він демократію, а загрожує польських февдалів та, що в його виглядах **зарисовується зединеннє всіх українських земель в одну, хоч би і радянську, але всетаки українську, всю Україну обіймаючу, республіку.** Коли говоримо про орієнтацію на Схід і на Захід, то орієнтація на большевизм є очевидно орієнтацією на Схід і містить в собі як можливість самостійної у-

української держави так і федерації із савєтською Росією. А отся політична сторона сеї орієнтації є саме тою, що лучить її з орієнтацією ґрупи Петрушевича...

* * *

Галицька Армія опинилась побіч южно-російської добровольчеської армії. Не можна сказати, аби в її таборі, бо вимовила собі, що не буде битись проти Петлюри і загалом проти України та задержала свою орґанізаційну самостійність. Вона істнує на Україні, як самостійна українська армія союзна антанті (анальоґія в бувшій армії Галлера, заки повстала польська держава). Політичні умови, роблені штабом сеї армії, скасовані — річ дуже характеристична — диктатором Петрушевичем, котрий поїхав не до Денікіна, а до Парижа і Лондону. **Петрушевич орієнтується, очевидно, ні на Польщу, ні на Леніна, ні на Денікіна.** Напрям, в котрім пішла підлягаюча йому армія вказує, що він таксамо, як большевик (?)Мазепа, **орієнтується на Схід — на Дніпро, а не на Вислу.** Галицька Армія находиться, після умови, в стані відпочинку та виздоровлювання. До трох-чотирох місяців 70% їх хорих на тиф і инші хороби, будуть знова здоровими. Заховала вона обози й артилерію та зорганізовані частини. Є вона безперечно певною реальною силою, на котру можна робити політичні рахунки. Коли Денікін розкладається і ліквідується, вона має скріплятись. Армію сю лають пятном зради, забуваючи, що не треба плювати в криницю, з котрої ще може прийдеться пити воду. І в Поляків бували ситуації, в яких по обох боках фронту були польські армії — Пілсудського по австрійськім боці, Мусніцького по російськім, а однак обі вони придались Полякам, коли вибила слушна година. Знавці та очевидці кажуть, що виконати відворот для армії Тарнавського — значило знищити себе, себто лишити кількадесять тисяч тяжко хорих, всю артилерію, весь обоз, більшу половину боевого стану в українськім бездоріжю. **Що та армія не піде проти української державности, за се ручить її склад; а що вона вміє за сю державність по геройськи битися і вмирати, про се свідчить її минувшина.** Будучина покаже, чи красше було їй поповнити самоубийство, чи заховати себе для української справи. Таксамо як будучина ще покаже, хто мав рацію. чи отаман Петлюра, їдучи до Пілсудського і Дмовського; чи Мазепа опинюючися в большевицькому Києві; чи диктатор Петрушевич, їдучи до Лондону і Парижа. Одно для мене певне, що там в Парижі і Лондоні диктатор Петрушевич буде заступати українську справу зі становища української самостійної державности, не з партикулярної — а всеукраїнської точки погляду. І хто має претенсію називати себе справді українським патріотом, той може собі тільки бажати, щоби подорож диктатора Петруше- країнства успіхом, то є, щоби вича увінчалась бажаним для у- антанта признала раз Україну своєю самостійною союзницею.

* * *

Ось так дивлюсь я на отсі три орієнтації, по яких йде українська політична думка. Першу з них вважаю нереальною і противною основним інтересам і глибоким почуванням українського народу. Між двома другими можна здорово відчуваючому і реально думаючому Українцеви вибирати, відповідно до його партійної приналежности та соціяльного світогляду. Мимо того одначе думаю, що представники обох головних ліній, як сеї, що орієнтується на Захід, так і тої, що орієнтується на Схід, можуть взаїмно конкурувати і поборювати себе не обкидуванням болотом, зневаг і клевет, та не замикаючи собі взаїмно дороги до того, щоби в даний момент витягнути до себе братню руку і стануть поруч себе рамя об рамя і плече об плече в боротьбі за спільний ідеал. Можемо ділитись на партії і на орієнтації, та не забуваймо одного, що ми всі Українці; що Україну хочемо бачити як найвільнійшою, як найсильнійшою та як найщасливійшою. В тій думці і я, хоч переконаний і постійний прихильник орієнтації на Схід, не можу кинути каменем і на тих, які на мою думку тяжко помиляються і орієнтуються на Варшаву, бо вірю, що і вони ділають в найкращій вірі.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА“.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ НА НАЙЛУЧШІ КОРАБЛІ ДУЖЕ СКОРОЮ І ВИГІДНОЮ ЛІНІЄЮ ВИСИЛАЄ

СТАНДАРД БАНК

На вступі звертаємо увагу тим, що хотять в короткім часі вибрати ся домів, а мають пашпорти, то нехай не чекають а зараз присилають завдатки, щоб замовити місце собі на шифі. Ми нікого не силуєм, щоб вимінював або купував гроші, як другі несовісні агенти робить. Ті, що не мають пашпортів нехай звернуть ся до нас, а ми в протягу короткого часу можемо кождому Українцеви приготовити пашпорт. Всі ті, що одержали жовті картки або почтові картки від конзуля, нехай не ждуть а пришлють нам, а ми в скорім часі доручимо їм пашпорти. Ми помагаємо візувати пашпорти всіх конзулів, цілком даром. Звертайтесь до нас за всіма інформаціями, а ми Вам удїлимо їх радо.

1000 МАРОК 9.00 ДОЛЯРІВ

разом з пересилкою і повною ґваранцією висилає наш банк до Галичини. Ми стоїмо в звязи з европейськими державними банками і тому ми єсьмо в силі переслати Ваші гроші скоро і безпечно по таншім щоденнім курсі. Видаємо чеки до всіх сьвітових банків, приймаємо ощадности на банкові книжки, за котрі платимо 4 процент, полагоджуємо всякі нотаріяльні справи. Наш банк відтвертий кождого дня до 8-ої години вечер.

STANDARD BANK

ДАВНІЙШЕ LEDERER'S BANK

AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ГРОШІ

ДО ГАЛИЧИНИ, БУКОВИНИ, УГОРСЬКОЇ УКРАЇНИ

ТА ДО ИНШИХ КРАЇВ В ЕВРОПІ

посилайте через

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО В НЮ ЙОРКУ,

КОТРЕ Є ОДИНОКОЮ НАРОДНОЮ ІНСТИТУЦІЄЮ В АМЕРИЦІ.

Американсько-українське Бюро висилає гроші беспечно, певно і під повною ґаранцією.

Посередничить у відшукуваню кревних і знакомих в старім краю.

Полагоджує всякі старокраєві справи судові, спадкові і ґрунтові.

ВИРОБЛЯЄ ПАШПОРТИ і дає всякі інформації в справах виїзду до краю і як спровадити сюди родину зі старого краю.

ПРОДАЄ ШИФКАРТИ на всі корабельні лінії до і з Европи.

ВИСИЛАЄ

ПАКУНКИ

ДО СТАРОГО КРАЮ

від 50 до 200 фунтів ваги.

В пакунках можна посилати поживу лиш в бляшаних пушках (кеннах), а з одежі старатись посилати переважно есе нове.

Оплата виносить по 20 ц. від фунта ваги, за пакунки о вазі меньше як 50 фунтів платить ся за цілих 50 фунтів.

Асекурація виносить по 5 ц. від кождого доляра вартости висланих річий.

Обовязком отже кождого Українця є, у всіх тих справах удавати ся лишень і виключно до свого власного бюра і недавати ся ошукувати ріжним чужинецьким, часто ворожим нам, агентам.

Клич „Свій до свого!“ повинен знайти тут повне застосоване.

Пишіть отже по всякі інформації у висше наведених справах на адресу: 10ч—

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,

30 E. Seventh Street, New York, N. Y.

НАШЕ БЮРО Є ТАКОЖ ПОСЕРЕДНИКОМ ДЛЯ ПЕРЕСИЛАНЯ ГРОШИЙ ДО ЛЬВІВСЬКОЇ ЩАДНИЦІ, ЯКУ ТУТ ПОРУЧАЄМО НАШИМ РОДИМЦЯМ.

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

СПІЛКА АКЦІЙНА У ЛЬВОВІ.

Одинокий наш народний акційний Банк в Галичині оснований еще 1910 р. під державною контролею, що дає повну ґваранцію діловодства.

Переводить всякі банкові інтереси та посередничить в купні і продажі землі, домів, товарів і пр. під найкориснійшими условинами.

Поки доляри мають в старім краю високий курс (тепер лиш 100К за один доляр) вихіснуйте розумно Ваші тяжко зароблені гроші, посилаючи їх на наш Банк.

Складайте у нас гроші на щадницю.

Від одного доляра може Вам приростати у нас поверх 2К% річно. Нехай росте готівка, заким вернете до краю, яку кождого дня можете підняти з процентом.

Купуйте в старім краю реальности міські, або по селах землю. Тепер мож купити за 35 до 60 долярів морг найліпшого ґрунту, ми поможемо Вам в купні. Хто хоче помочи своїм родичам, женам, дітям, сестрам і братам, пришліть на нашу адресу гроші, ми точно доручимо кому прикажете.

Складайте у нас гроші нехай приносять Вам як найбільший дохід.

Земельний Банк Гіпотечний спілка акційна у Львові.

В повисших справах сего банку належить звертати ся до бюра посередництва на адресу:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,

30 E. Seventh Street, New York, N. Y.

До КРАЮ!

ШИФКАРТИ: До РОТТЕРДАМУ $85.—Корабель „НЮ АМСТЕРДАМ“ відходить 21. лютого.

До ГАМБУРҐА $100. — Корабель „САКСОНІЯ“ відходить 21. лютого, а „МОНГОЛІЯ“ 25. лютого.

До АНТВЕРПІІ $65.—Корабель „ЛЯПЛЯНД“ відходить 25. лютого.

До ҐДАНЬСКА $117.—Корабель „ОСКАР II.“ відходить 21. лютого, а „МЕКСИКО“ 25. лютого до ҐДАНЬСКА впрост. Шифкарта на корабель „МЕКСИКО“ Коштує лише $110.

Присилайте сейчас завдатки на зарезервоване місця.

ПОСИЛАЄМО гроші до краю по НАЙНИЗШІМ КУРСІ і з ПОВНОЮ ҐАРАНТІЄЮ.

MORRIS ENGEL, Banker

129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

ДЕЩО ПРО ТРИ УКРАЇНСЬКІ ОРІЄНТАЦІЇ.

Віденська „Воля“ осуджує спілку з Денікіном і з Польщею, а має надію на московських большевиків і їх революційний похід на захід.

У віденськім українськім тижневику „Воля“ автор огляду міжнародньої політики (в числі з 10. січня с. р.), осудивши різко русофільську політику д-ра Петрушевича, а зокрема передачу Галицької Армії під команду царського наїзника ґенерала Денікіна, застановляється над другою орієнтацією серед українських політиків в сторону краю, іменно орієнтацією польською, і так про неї пише:

Другим розгалуженнем антантофільської орієнтації є так звана орієнтація польська. Вона має, що правда, не дуже політичні підстави, але всетаки більші ніж орієнтація Денікіна. Польща покищо істнує, такою, якою її створила антанта. Сей державний новотвір одначе не є тривалий і його дуже скоро розвалять не тільки зовнішні сили, але може в більшій мірі ті соціяльні і національні суперечности, які панують в сучасній Польщі. З Поляками, які тепер дуже бояться большевиків і може ще більше Українців, говорити треба, навіть необхідно. Україна відтята цілком від світа. Їй потрібно ліків, убрання, машин і т. д. і треба дістати перехід через Польщу до того часу, поки в українських руках не будуть чорноморські порти. Тоді континентальний шлях через Польщу стратить своє значіннє. **Отже так звана польська орієнтація може мати тільки практичне значіннє на недалеку мету.**

Та цілком безглуздою була би з боку України орієнтація на Польщу на дальшу мету і робити з того приводу якісь політичні концесії Польщі. Акт міністра закордонних справ Лівицького, яким він зрікається Галичини і який долю західних меж України кладе в руки мирової конференції в Парижі, що перестала вже в дійсности істнувати, є політичною помилкою. На щастє, таке зреченне не має фатальних наслідків таких, як Петрушевичіяда, бо бодай не коштує крови українських громадян. Що більше, самі переговори з Поляками полекшили долю полонених та інтернованих Українців, яких почала польська влада випускати на волю.

Розуміється, що Полякам дуже було-б любо, як би між ними і большевиками був охоронний вал. Одначе створенне такого валу в сучасний момент неможливе. Занадто Поляки заляли горячого сала за шкуру Українців, аби між сими двома народами могло прийти до порозуміння. І дуже можливо, що Поляки будуть робити спроби організації української проти большевицької армії, яка би заслонювала її перед московським велитнем. Є вже навіть прояви того. У Львові мійска команда видала наказ, щоби всі українські офіцири і вояки зголошувались до реґістрації. Як повідомляють ґазети, Поляки думають зорганізованою на окупованих Польщею українських землях обсадити ті місця правобережної України, які опускає тепер Денікін. На наш погляд, се вже запізно і потверджується пословиця: „Мондри Поляк по шкодзе“. **Українська армія, навіть зорганізована Поляками, ніколи не буде служити інтересам Польщі.** Стремлінне до національного обєднання занадто сильно виявилось в українськім народі, аби він погодився з поділом українських земель. Теперішна боротьба з большевиками, котрі в засаді ґоляться на самостійність України, як про се свідчить остання енунціяція Леніна, не причинилася-б до такого обєднання, а радше була-б звернена проти сеї ідеї.

* * *

Дальше автор статі займається відношеннем московських большевиків до України. Він вірить, що ті большевики вже змінились і не стануть перечити Україні права самовизначення, а далі вірить, що революційна Московщина й Україна получаться і разом вдарять на Польщу, яка впаде, а за нею впаде і румунське королівство та теперішнє ретроградне правлінне в Мадярщині.

Ось погляди автора про виглядм революційного походу на весну з Москви і з Києва на захід:

Большевики заінтересовані тепер в згоді з українським народом і, навчені досвідом, вже не будуть посягати (?) на його самовизначеннє. Вони прекрасно знають, що Україна з її природніми богатствами і величезним матеріялом в людях — се революційна сила, котрої не можна ігнорувати. Покинувши свої русифікаторські загальники, як атавістичний пережиток московського імперіялізму, визнавши рівноправність московської і української нації, вони стараються залатати сей єдиний революційний фронт, який розбили своєю нерозумною тактикою. Згода між московськими большевиками і українськими революційними партіями, котрі твердо і непохитно стоять на самостійницькому ґрунті — не за горами.

Тепер ведуться вже від довшого часу переговори, які мають привести до сконсолідовання українських соціялістичних партій. Подробиць сих переговорів ми не знаємо бо до нас із сходу дістаються тільки фраґменти відомостий, але ві фраґменти вже подають надію, що вони скінчаться щасливо.

Українсько-большевицька згода, створенне єдиного східньо-европейського революційного фронту буде мати далекосягле значіннє для міжнародньої світової політики. Україна і Московщина, так одна як і друга, заінтересовані в захованню здобутків революції, ідучи єдиним революційним фронтом дуже скоро перемінять політичну конфіґурацію у Східній та Середній Европі. Річ в тім, що для революції назріли вже сусіди України і Московщини. Так назріла вже до революції Польща і Румунія, дальше Болгарія і балканські краї.

З ранньою весною розпічнеться безперечно похід на Польщу, щоби знищити її контр-революційну армію. Ся армія буде знищена, бо вона організована на принципах старої дисципліни, і саме така перестаріла організація є дуже податна для революційної агітації. Рівночасно польська армія починає вже тратити віру в се, за що вона бється. І раз розвалиться польський фронт, до того на-пів розвалений, то розвалиться і той ще незміцнений державний апарат, який удалось від біди наладити на протязі останнього року. Що дальше станеться, відомо. Теперішний реакційний уряд буде заступлений революційним польським урядом, який заключить мир із східньо-европейськими народами.

Не тривка також будівля румунського королівства. Побільшення його території не причинилось до його зміцнення. Бесарабія і Трансильванія жили цілком відмінним політичним і культурним життєм від Молдавії і Волощини. Окрім того Румунія здобула собі українську і болгарську меньшість, вічно невдоволену пануванням румунських боярів, яка витворює революційні ферменти.

Розуміється, що **сусідство сильного революційного бльоку розвалить такі штучні новотвори, як Румунія і Польща і таку твердиню реакції як Мадярщина.** Іде могутня поворотна революційна хвиля із Сходу Европи і посувається дуже скоро на захід. Стоїмо на передодні великих подій.

До сих „трох орієнтацій“ повторимо своє слово, яке ми вже нераз казали, а саме, що Україна не виграє на жадній орієнтації, тільки на своїй власній, українській.

Треба раз добре затямити собі кождому Українцеви, що чи то Польща і Румунія, чи „Росія“ Денікіна, чи „Росія“ большевицька — се все на Україні **наїзники.** А яка може бути спілка з наїзником? Хиба підданство нападеного... Отже яка **орієнтація** може бути **нападеного** народу у відношенню до того **наїзника? Також орієнтація підданого, орієнтація невільника.**

Тож ясна річ, що український нарід не може ані жадної спілки робити з жадним наїзником, ані не може приймати жадної орієнтації раба.

Нехай наперед наїзники заберуться з українських земель, а тоді український нарід самий найде собі орієнтацію у відношенню до сусідів.

ВІСТИ З ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

З **Городенщини** пишуть до перемиської ґазети „Український Голос“: В нашім повіті шаліє від кількох тижнів плямистий тиф, який тепер так поширився, що староство приказало замкнути майже всі школи і церкви, а в деяких громадах обмежити участь вірних на богослуженнях. На тім зарядженню і кінчиться опіка староства над повітом, загроженим страшною пошестю.

Від кількох тижнів почали вертатись наші селяни з Канади до краю. Приплив гроша о високім курсі підніс ціну землі.

Хто складає жертви в Галичині.

Дівчата і парубки в **Пикуличах** з нагоди коляди зібрали 900 К 80 с. з чого 500 К. призначили на „Самаританську Поміч“ а 400 К 80 с. на воєнні сироти.

В **Яксманичах** заколядовано 800 К 80., з чого призначено на „Самаританську Поміч“ 300 К, на воєнні сироти 300 К, на рідну школу 200 К 80 с.

З КАМЕНЦЯ ПОДІЛЬСЬКОГО.

З університетського життя.

В неділю, 4. січня, відбулося засіданнє секції точних наук Наукового Товариства камянецького університету з таким порядком дня: 1) Доклад прив. доцента Н. Гаморака: „Біоґрафія І. Бачинського“. 2) Доклад прив. доц. С. Б. Бачинського: „Праці по зоольоґії І. Верхратського. 3) Біжучі справи.

Ціни за хліб.

За останній час ціни хліба підвисшено; фунт чорного хліба коштує 26 карб., півбілого до 40—45 карб.

Боротьба з тифом.

Тому, що всі місця в камянецьких шпиталях заложені хорими й богато осіб лежить дома, управа Українського Червоного Хреста звернулася з зазивом до мешканців, щоби про кождий випадок доносили управі.

З театру.

Театральний гурток під дирекцією О. Стадника приготовляє до вистави драму Шекспіра „Чортиця“.

З БУКОВИНИ.

Фальшиві гроші.

З Національного Банку в Ґалаці вкрадено ще не зовсім готові банкноти по 20 лей. Сі гроші перевезено здебільшого на Буковину і пущено в рух. Черновецька поліція тим занепокоїлась і видала ріжні осторо-ги, які малощо помагають.

Родимці!

МАЄМО ЧЕСТЬ ВАС ЗАВІДОМИТИ, ЩО ВІД ДНЯ 10. ЛЮТОГО С. Р. ВИСИЛАЄМО ДО ГАЛИЧИНИ ТІЛЬКИ ПОЛЬСЬКІ МАРКИ ПО НАЙНИЗШІМ ДЕННІМ КУРСІ. — ТАКОЖ ТЕЛЕҐРАФІЧНО. — СПІШІТЬ СЯ З ВИСИЛКОЮ ГРОШИЙ, БО КУРС ІДЕ В ГОРУ. — ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ.

З поважанем

Nemeth State Bank,

ІВАН НЕМЕТ, президент.

Головний офіс:

10 E. 22ND STREET, NEW YORK, N. Y.

Філія:

1597---2ND AVE., COR. 83RD ST.,

NEW YORK, N. Y.

СПЕЦІЯЛЬНО ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ“.

У. Н. Союз видає рік-річно для своїх тринайцять тисяч членів обемний календар. Такий календар вийшов і на сей 1920 рік і його розіслано в тисячах примірників поміж членів У. Н. Союза скрізь по цілих Злучених Державах.

Цікаві читачі не члени У. Н. С. поспішили рівнож зі своїми замовленнями, а склади книгарень розбирають його для своїх покупців.

Видавництво сего календаря узгляднило також потреби передплатників „Свободи“ і побільшило звичайний наклад о кілька тисяч примірників, щоби дати можність передплатникам „Свободи“ набути сей так гарний, обемистий і містячий в собі многі ілюстрації календар.

В тім календари є велике число ілюстрацій ґруп українських товариств, запомогових, церковних, січових, музичних, театральних, банд музичних і др. фотоґрафованих в ріжних строях народніх, військових, ґімнастичних і світських.

Є у нім всякі практичні описи з усякого поля, новелі, вірші, приповідки і т. п. Тому є дуже пожаданою книжкою для кождої хати, а неоціненою на дарунок до краю. Там книжок і календарів тепер брак і кождий Українець, котрий має родину або знакомих в краю чи в полоні, зробить їм милу несподіванку, коли пішле їм сей календар, замовляючи його в однім або більше примірниках в книгарни „Свободи“ за ціну 60 цнт. за один.

КАЛЄНДАР

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

НА РІК ПЕРЕСТУПНИЙ

1920

Зміст:

До читачів (від редакції календаря). — Календаріюм (у нім є на кождий місяць в році відповідний народний клич, свята греко-католицькі, американські й латинські, місце на записки і памятні українські дни). — Якраз на час! (новорічний вірш Василя Татарина). — Самі собі — нашому Союзови. — Народні приповідки (розкинені по цілім календари). — Видавництво часописи „Свобода“ і друкарня Українського Народного Союза. — Зріст населення Злучених Держав. — Зенон Кузеля: Наше минуле. — Тверезість в Америці. — Іван Франко: Слово Мойсея до народу (з поеми „Мойсей“). — Коротка історія України за останних три роки. — Богдан Лепкий: Плеш, як в казку (вірш). — Др. Михайло Лозинський: Польський наїзд на Галичину і роля аліантів. — Тарас Шевченко: Ґонта в Умані (з поеми „Гайдамаки“). — Михайло Павлик: Початки української організації на чужині. — Богдан Лепкий: Хибаж ми квіти? (вірш). — Похорон українських героїв. — О. Олесь: Памяти Д. Вітовського (вірш). — Чемність і обичайність на галицькій Україні (після Якова Головацького). — Намор: Українська народна пісня. — Богдан Лепкий: До народної пісні (вірш). — „Чотирнайцять пунктів“. — Як підписували найбільший історичний документ. — Богдан Лепкий: Дивне диво (вірш). — Верзай. — Герої нашого часу. — Начальний отаман Семен Васильович Петлюра (біографічний очерк). — Воєнні факти. — Богдан Лепкий: Рада (вірш). — Короткий перегляд воєнних подій (в табельній формі). — Рішаючі битви. — С. Яричевський: Бурлака (вірш). — Др. Семен Демидчук: З „Хроніки увязненого“. — Із житевих правд. — Венямин Франклін: Задорого на свиставку. — Чарлз Дікенс: Образок з французької революції. — Вашінґтон Ірвінґ: Жите в давнім Ню Йорку. — Чого можна зазнати в дорозі. — Чому зіваємо? — Журба. — Наука. — Валентин: Байка (вірш). — А. П-ч.: Білорусь і Україна. — М. Старицький: Нива-Україна (вірш). — А Хомик: Роля і завдання інтелігенції у всесвітнім соціялістичнім руху. — Вол. Залозецький: Внутрішна і зовнішна сила розвою (фільозофічно-суспільний нарис). — М. Старицький: На прю! (вірш). — Літаком з Америки до Европи. — Великанські задачі американської почти. — Організація оселі в Америці. — Промова Лінкольна над гробами жовнірів. — Бел телефон. — Натанаїл Готорн: Соснові гроші. — Кінська статистика. — І. Фенімор Купер: Вашінґтон і шпигун. — Чужомовна преса в Америці. — Батько міжнародного права. — Нютон. — Микола Віконський: Цвітна Неділя. — Готи і Гуни. — Коли би чоловіка розібрати науково. — Коли чоловік на образку глядить все за нами? — Тальмуд. — Миттє рук (приписи в Тальмуді). — Мойсей — пастирем (з народних уст). — Правда і кривда (народна казка). — Душа Финляндії. — Олександер Шевчук: Поза межі терпіння й болю. — Богдан Лепкий: Не було би (вірш). — Плеканне волося. — Л. Брадль: Кущ рожі любови, переклав Ів. Німчук. — Мультатулі: Старчиха. — Т. Романченко: Не зітхай (вірш). — Замкнені очи. — Чому купатися. — Василь Пачовський: В гору, кайданники! (вірш). — Езоп і його байки. — Чи біліє волосе зі страху? — Перестуда в теплій кімнаті. — Борода, вуси і голенне. — Як повстає звук. — Богдан Лепкий: Зівяне кождий вінок (вірш). — Як колись числили літа і як числять ще тепер. — Населенне світа. — Простір землі. — Найвисші і найнизші місця на землі. — Статистика релігій на світі. — Величина рас. — Зуб мудрости. — Марк Твен: Британські святковання, з англ. переклав П. Франко. — Прибраний батько (народна казка). — Скупий (народна казка). — Богдан Лепкий: Спочинь, серце (вірш). — Ґузики на рукавах. — Величина сонця. — Фотографія сонця. — Епохальні винаходи (з ілюстраціями). — Цифрові дива. — Пояснення до деяких фотографій, поміщених в сім календари. — О. Генрі: Бохонці чарівниці (гумористичне оповідання). — Агент від обезпечення (гумористичне оповідання). — Не все вдається брехня (гумористичне оповідання). — Жарти. — Оголошення.

Сей календар має 16 аркушів (256 сторін) битого, але виразного й читкого друку, та гарні й тривалі кольорові окладинки. У нім є 88 ілюстрацій і богато друкарських прикрас.

Ціна враз з почтовою пересилкою 60 цнт.

Гроші проситься висилати моні ордером на адресу:

"SVOBODA",

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПЕРША ЧИСТО
УКРАЇНСЬКА ЕКСПОРТОВА КООПЕРАТИВА
Філія: American Express Company,

Пересилаємо гроші поспішними спеціяльними переказами платними в банках в Галичині.
ҐАРАНТІЯ 18,000.000 ДОЛЯРІВ під якою висилаємо гроші спеціяльними переказами платними за океаном.

Не чекайте але пишіть до нас як вислати гроші аби Ваша Родина отримала за три до чотири тижні. Ви самі в листі вишлете їм і на жадане особисте чи писемне вислана квота буде виплачена Вашим рідним без застереженя в висше згаданих банках.

ПИШІТЬ ДО НАС ПО ВСЯКІ ІНФОРМАЦІЇ. ІДУЧИ ДО ДОМУ ЗАЙДІТЬ ДО НАС І СПИТАЙТЕ ДЕ ПЕВНО І ТАНО ПЕРЕСЛАТИ ГРОШІ, КУПИТИ ШІФКАРТУ, ВИСЛАТИ ПАКУНОК.
ПИШІТЬ ДО НАС У ВСЯКИХ СПРАВАХ, А ОТРИМАЄТЕ ЧЕСНУ І ДАРЕМНУ ПОРАДУ.

Ukrainian Export Cooperative Company,

318 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА—ЛИШЕ НА 60 ДНІВ

ЗОВСІМ ДАРОМ.

Хтонебудь може дістати сей гарний і цінний СЕТ, зроблений з ясного і твердого металю подабаючого на срібло, який складається з 6 столових ложок, 6 ножів, 6 ложочок, 6 вилок, 1 ніж до хліба, 1 ложка до цукру, в гарній викладаній в півскіру скриночці. В других місцях Ви заплатили би від $7 до $9 за такий Сет, а ми даємо Вам зовсім ДАРОМ, коли Ви купите у нас ФОНОГРАФ, такий як тут бачите на образку.

Сей ФОНОГРАФ не є такою граючою машиною як другі оголошують, але він є зроблений з гарного і дорогого дерева магоневого а всі части металеві і грубо нікльовані. Грає всякі рекорди Victor, Columbia, Pathe, Emmerson і другі 10-цалеві рекорди.

Торговельна марка сего ФОНОГРАФУ є звана Metropolitan, він є 13 цалів ширини, 13 цалів глибини, 10 цалів високий, грає сильно, гарно і мельодійно, всяка $80 або $10 „вікторія" не грає красше і мельодійнійше.

Другі продають їх по $16 і більше, але що нам залежить, щоби більше людий познакомилось з нашим фонографом, ми продаємо їх по $12.99 і до кождого ФОНОГРАФУ додаємо сей гарний СЕТ ЗОВСІМ ДАРОМ. 25

За ФОНОГРАФ і СЕТ Ви заплатили би около $26 а у нас дістанете за $12.99.

МИ ҐВАРАНТУЄМО, ЩО КОЖДИЙ БУДЕ ВДОВОЛЕНИЙ З ТОЇ ОФЕРТИ.

СЯ ОФЕРТА БУДЕ ТРИВАТИ ЛИШЕ 60 ДНІВ. Ми маємо лише 2000 таких ФОНОГРАФІВ в запасі і дістаємо на них много замовлень. Тому не зволікайте, але пишіть до нас сьогодня, залучаючи $1.00 завдатку а решту заплатите, коли доручать Вам ФОНОГРАФ і СЕТ до хати.

ALL WORLD EXPORTERS, DEPT. 103,
1010 NO. ASHLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ БЮРО
В ФІЛЯДЕЛФІЇ

Є ОДИНОКИМ УКРАЇНСЬКИМ ОФІЦІЯЛЬНИМ РЕПРЕЗЕНТАНТОМ В АМЕРИЦІ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.

ВИСИЛАЄ гроші до всіх країв.—ПРОДАЄ карти корабельні до краю.—ПОМОЖЕ вам спровадити вашу родину з краю.—ПОЛАГОДЖУЄ краєві нотаріяльні справи.—ПОСЕРЕДНИЧИТЬ в відшукуваню кревних і знакомих в старім краю.—ІНФОРМАЦІЇ в справі пашпортів. 18

В кождій потребі кождий Українець в Америці повинен звернутися тільки до одинокого українського товариства—Американсько-Українського Бюра в Філядельфії. Адресуйте:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.
322 North 8th St. Philadelphia, Pa.

ТЕПЕР
є найвигіднійша пора
КУПИТИ ПРАПОР КРАЄВИЙ

просто від фабриканта, зроблений з чистої вовни подвійної ткани, тревалої барви зв. „БОНТИНҐ", котрий оферуємо по слідуючих дешевих цінах:

	2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x8 стіп
Американський прапор	$3.00	$5.00	$7.00	$10.00
Український прапор з гербом на обі сторони	$3.75	$7.00	$9.00	$12.00

Пришліть переказ почтовий і прапор буде висланий, почта буде оплачена.

Ми є також головними фабрикантами АМЕРИКАНСЬКИХ І УКРАЇНСЬКИХ ШОВКОВИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ВІДЗНАК І ВІДЗНАЧОК ТОВАРИСЬКИХ. — ШАПКИ, КАПЕЛЮХИ, ПЕЧАТКИ СТАЛЕВІ І ҐУМОВІ, для Товариств і Клюбів. 19ч157

Коли потребуєте щось з тих річий, то не забудьте писати до нас, по ціну. Напевно защадите гроші. Пишіть по взірці і катальоґ на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 NASSAU STREET, NEW YORK, CITY.

ЩЕ ОДНА ГЕТЬМАНСЬКА АВАНТУРА.

Подаємо отсе статтю з перемиської газети „Український Голос", яку вона подала п. з. заголовком „З української політики". Та часопись одушевляється новими гетьманськими пробами, однак ми вважаємо її новою контрреволюцією. За новим гетьманством мають бути ті, котрі доси нищили українську державність, а підпирали контр-революцію. Нема сумніву, що вони далі підпирати-муть контр-революцію, для знищення української народньої революції.

Подаємо ту статтю тільки з інформаційного погляду.

Вона звучить:

З УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Довідуємось, що прихильники гетьманщини подали думку **відновити її і в тій цілі скликали на день 16. січня с. р. зїзд до Праги.** Число гетьманців наслідком подій минулого року значно зросло і ними стало тепер богато військової старшини Петлюри, бо зовсім розчарувались в здатности його вести якусь будівничу працю державну. Кажуть, що антанта (аліянти) вхопилась того пляну і обіцює гетьманови свою підержку, яку давала Денікінови а також зажадає від Німеччини, щоб віддала гетьманови всіх полонених Українців та німецьких офіцирів яко їх командантів. Захоплені сими обіцянками антанти гетьманці вірять в успіх гетьмана, бо припускають, що за ним піде все військо, що було при Петлюрі, не виключаючи і найідеальнійшої його частини, Січових Стрільців.

Такі вістки дійшли до нас з достовірного жерела. Не беручи відвічальности за них, нотуємо їх з дневникарського обовязку. Колиж вони справді відповідають дійсности і висше згаданий зїзд відбувся, то припускаємо, що його аранжери кермуються тільки журою, як вивести (?) українську державність з тої темряви, в якій вона опинилась в минулому році. Як що аранжери і учасники зїзду справди щирі Українці і своєю дотеперішньою працею для України дали докази, що бажають їй добра, то треба прислухатись і їх голосови.

Як ми вже в передостанньому числі зазначили, нам байдуже, (?) яку форму прибере українська державність. Нашим бажанням, аби вона була і скріпилась працею щирих, відданих свому народови Українців.

Однак які би не були ухвали праського зїзду, вони повинні бути закомуніковані теперішньому урядови У. Н. Республіки у Винниці і діло повинно вестися в порозумінню з ним і зі зсіми визначними і досвідченими українськими політиками. Вирозумілість, взаїмна уступчивість лівих і правих щиро-українських патріотів повинна довести до такої розвязки українського питання, якого бажає собі подавляюча більшість свідомої української суспільности по обох боках Збруча.

Є також вістки, що президент міністрів Мазепа у своїх поглядах пересунувся трохи на право, отже й о порозуміння не було-б так тяжко. Богато причиниться певно і др. Макух до консолідації українських сил, бож він знаний із своїх тверезих поглядів на будову української державности.

Строго здисциплінована українська армія, а її девіза: соборна незалежна Україна — се повинно бути цілию нарад, які ведуться під сю пору між щирими українськими патріотами. Особисті амбіції повинні уступити місце добру України і всьому тому, що причиняється до будови сильної української державности. Люди, що показались нездібними до творчої державної праці, повинні уступити місце иншим, що своїми здібностями дають запоруку такої праці.

По двох роках блуканини не час тепер на експерименти, які загирили українську державність.

КОРОНА Й ПОЛЬСЬКА МАРКА.

Польський сойм ухвалив, що при всяких виплатах і заплатах можна платити коронами або польськими марками. Притім 100 корон рівнається 70 польським маркам, або одна корона рівняється 70 фенігам — і на відворот 100 польських марок рівнається 142 коронам і 85 сотикам, або одна марка є рівна одній короні і 43 сотикам. Сю ухвалу приняв польський сойм мимо спротиву майже всіх польських послів з Галичини, бо до війни плачено за одну австрійську корону 85 пруських фенігів, або за одну марку 1 корону 17 сотиків. **Польські часописи пишуть, що через ту ухвалу накладається на Галичину 30-процентову контрибуцію (воєнну оплату).**

R. J. GLICK АГЕНТ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ОГНЯ

Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING SHAMOKIN, PA

ДАРОМ

Даємо даром стінний календар кождому хто замовить у нас на одного доляра книжок. А хто замовить на $5, тому даємо даром за одного доляра книжок.

Користайте з нагоди, бо та оферта є тільки на короткий час.

Пишіть по катальоґ на 1920 р.

Замовленя принимаємо хто пришле 25 цт. почтовими стемпсами, а решту заплатить по одержаню книжок.

Аґентів потрібно.

INTERNATIONAL BOOK STORE,
Box 108, Sta. D., New York, N. Y.

В ЯКІМ СТАНІ ВАШ ЖОЛУДОК?

Коли жолудок Ваш в непорядку і викликує нераз долеглиности, не належить його лічити сильними лікарствами, котрі тільки дразнять Вас. Ви повинні приняти лагідне природне прочищуюче средство, котре забезпечить жолудок і ухоронить від всіх забурень.

Мілиони людий знає, що найліпшою річию на клопоти жолудка є порадним ужити 2 цукорки Партолі, а се кождого вечера перед сном.

Партоля цукорки є мятові, приємні до їдженя і усувають причину нестравности, занечищеня, диспепсії, ґази в жолудку, біль в органах травленя і т. д. Вони ділають так успішно і лагідно підчас сну, що ви того ані не зауважаєте. Ви встанете рано цілковито відсвіженими.

Партоля цукорки є найліпшим приятелем мущин, женщин і дітий і повинні находитися в кождій хаті. Одна коробка коштує доляра, 6 коробок тільки $5.00. Замовленя і гроші належить слати просто до:

APTEKA PARTOSA,
160 Second Avenue,
New York, N. Y., Dept. 20

15- ДНЕВНА РОЗПРОДАЖ.

Лише протягом 15 днів, до 20-го марця, ми продаємо сі черевики по спеціяльно знижений ціні, то є по $4.95. По упливі того часу їх ціна підвисшиться до $6.95. Мужеські черевики з правдивої сильної шкіри і незвичайно гарного виробу. Носяться добре і не тратять своєї форми. Доброї якости. Замовіть дві або три пари.

НЕ ПРИСИЛАЙТЕ ГРОШИЙ!
Пришліть лише купон!

Пришліть нам Вашу величину а ми вишлемо Вам сі сильні черевики сейчас. Вони зроблені добре і гарно носяться. Підошви з правдивої і доброї шкіри. Будете подивляти знаменитий ґатунок шкіри. Вам буде приємно носити сі черевики. Ми беремо ризико на себе. Заплатите тілько $4.95 по одержаню незвичайного товару. Ми ґварантуємо, що сі черевики вартують 8 до 9 долярів, а в случаю невдоволения вишлемо Вам иншу пару черевиків безплатно. 23,5,8

Лише $4.95 при одержаню черевиків. Пересилка безплатно. Черевики є військового крою. Заощадите гроші, коли купите сі черевики, які є просто з фабрики.

INTERNATIONAL SALES CO.,
Box 108, Sta. D, New York, N. Y.

Пришліть мені черевики на пробу. Я дістану гроші назад, коли не буду вдоволений. Я нічим не ризикую.

Імя ....

Адреса ....

Розмір .... Кольор ....

З ХОЛМЩИНИ.

З Холмщини — з давен давна болюча рана у великому українському тілі. Мартирольогія її тягнеться це від сумного часу „возсоединенія" холмських уніятів з православієм. Вже від того часу переводяться ріжного роду експеріменти, що мають на ціли денаціоналізацію українського елементу. Перше практикувалося „обрусеніе" і московські патріоти вигукували, з піною на устах: „Се русскій край". Тепер, ще від лихої памяти австрійської окупації, сей ніби то російський край обявлено чисто польським. Австрійські окупанти стали на старому царському становищі, що „Українців „не било, нет і не будет". Українцям не дозволено ні ґазет своїх, ні шкіл, ні жадних орґанізацій.

І ся „Ausrotten-Politik" продовжується й досі з благословенства „істинної", себто латинської, церкви й при помочі цілого державного апарату. Її гасло — по Буг нема ніяких Українців!

За Бугом українство ще сяктак толерується, бодай школи істнують, а тут нема місця для жадного вияву українського життя: воно „не істнує"...

Українські мужики прибиті. Православні всюди упосліджені. Особливо гірко тим, що їх виселили Москалі при евакуації. Вернувши в 1918 р., мусять вони правуватися за свої ниви, хати і річи, які тимчасом позахоплювали їх реліґійні антаґоністи. В доходженню свого права й своєї власности неодному довелося скоштувати принад „Іванової хати".

Вернуло тимчасом не мало — 50%.

Помочі їм нема ніякої. Школа для них не істнує. Не можуть селяне заспокоїти й своїх реліґійних потреб. На цілу Холмщину полишено тільки десять парохій. В богатьох місцевостях церкви перемінені на костели. В самому Холмі зісталася з численних православних святинь лише одна церква. Собор пересвячено на латинську катедру.

Православні тепер журяться, якби їм мати свого епископа. Думають скликати в сій справі церковний зїзд представників від кождої парафії. Як поставляться до сього польські власти, не знати.

Тяжке становище й нашої нечисленної інтеліґенції. Свого часу довелося Холмщанам насидітися в кримінали (арештовано тоді 12 осіб: інжиніра Васильчука, судю Підсонського, лікаря Лівенду, техників Максимовича й Пашукова й ин.) Українській інтеліґенції нема пристановища, і от учителі, студенти, техніки тощо заробляють, як прості чорнороби, сторожі, носильники і т. д., тяжко очевидно бідуючи. Нема ніякої української інституції, деби вони могли приміститися й працювати для народньої справи.

Хотіли Українці заложити в Холмі „Український Комітет", щось на взір горожанських комітетів у Галичині, не дозволено. Се бачте, „політична справа"! Не дозволено досі й доброчинного товариства „Рідна Хата", яке мало на ціли закладати захоронки, їдальні, читальні і таке инше. Прохання подано ще торік, минуло вже яких 4 місяці й відповіди як не було, так і нема. І не дивно, бо тепер українські діти заманюється до польської захоронки, де ксьондз намовляє їх перейти на католицтво.

Не дозволений також кіоск для продажі укр. часописів. Нема відповіди й на прохання в справі відкриття української книгарні й оопеpативної крамниці. Так само досі не дозволено й української ґазети „Наше Життя", яку наміряли видавати холмські Українці. Навіть українські вистави небезпечні. В літі аматори хотіли виставити „Наталку Полтавку", але справа з дозволом загрузла в міністерстві й вистава не відбулася. Картинка ніби живцем взята з добрих часів царського режіму, коли на українську аматорську виставу треба було просити дозволу аж у самого пана ґубернатора.

Щож уже говорити про українську ґімназію! Її очевидно не дозволено. Обіцяно за те паралельні кляси, але казав пан — кожух дам, та й слово його тепле.

Української школи, як уже згадувано, нема жадної, тільки польські або жидівські. В самому Холмі є крім народніх ще такі польські школи: клясична ґімназія (міститься в бувшій православній духовній семинарії), учительська семінарія й зелізнично технічна школа. Є також жидівська ґімназія.

Про становище Українців свідчить виразно такий факт. Коли осе був у Холмі Пілсудскі, вислали Українці свою делеґацію, та делеґації заборонено промовити до начальника держави. Правда, перед приїздом годженося на промову й зажадано її тексту, але в послідній хвилині дозвіл відкликано під покривкою, що промов взагалі ніяких не буде. Одначе представник вшехпольського „Стронніцтва людовеґо" промовляв, виявляючи свою радість, що польська мова й католицтво йдуть на Схід. Одні Українці не могли висловити своїх бажань. Пілсудскі привитав делеґацію, коли її представлено, одним російським словом „Поздравляю".

Цікаво, з чим „поздравляв" Пілсудскі холмських Українців?

Михайло Яцків.
БЛИСКАВИЦІ
СУСПІЛЬНА СТУДІЯ
і.
ЖОВНІРСЬКІ ОПОВІДАНЯ
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Данило Лепкий.
СПЛАЧЕНИЙ ДОВГ
Оповідане з міщанського житя.
ЦІНА 20 ЦЕНТІВ.
Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

НЕДУГИ МУЩИН
Dr. Koler, 955 LIBERTY ST., PITTSBURGH, PA. 2 мінути ходу на право від стації Пенсильвенія.

DR. KOLER є одиноким українським лікарем в Пітсбургу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утроби, нирок, кишок, міхура недуги шкірні, як і всі недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєсь при лїченю недуг крови. Голосіть ся особисто, почтою не лїчу.

ГОДИНИ ПРИНЯТЯ: від 9. рано до 8. веч., в неділї від. 9. до 2.

SPRINGFIELD AVENUE MUSIC SHOP
де находить ся комплетний вибір українських рекордів
ПРИЙДІТЬ І ПОСЛУХАЙТЕ. 123ч132
ВЕЛИКИЙ ВИБІР СПІВНИХ МАШИН
Отворено вечерами і в неділї.
ҐОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.
Направи є нашою спеціяльностию. Низкі ціни
Ґавдіть за докладно юадресою:
91—91½ Springfield Ave.,
Newark, N. J. Phone: Market 2584.
Пишіть по катальоґ. Пришліть нам моні-ордер а ми вишлемо Вам всякі рекорди обезпеченою посилкою.

ХОРІ УКРАЇНЦІ!
ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

Коли Вам жите надоїло вадля пробування ріжних лікарів і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDIS

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше жите охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 25 лїт з добрим успіхом всї недуги: як; ослабленє, затроєнє крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 144чс—

Недуги полові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через яке переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посідає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до званого всім

Dr. LANDIS, 140 East 22nd St.,
(межи Lexington & 3rd Ave.), NEW YORK.
Telephone Gramercy 3823.
Години принять: від 10. рано до 7. вечер.
В недїлї від 10. рано до 3. пополудни.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА ЛИШЕ ЧЕРЕЗ 30 ДНІВ!

До днесь ніхто з Вас не мав нагоди натрафити на так чудову оферту як наша. Ми маємо до продажи лише по 5000 понизше згаданих товарів, котрі лише через 30 днів будемо спродавати по ціні фабричній. 1) Одна мужеська сорочка до неділі на пів шовкова, дуже гарні паски ріжних кольорів, міцно ушита, добра до праня і ніколи не стратить кольору, розмір ковніря від 13½ до 17, ціна лише $3.45. 2) Дві пари вовняного спідного біля для мущин, то є дві сорочки і дві пари штанів, кольор білий або сивий, міцно зроблені, гарно обшиті і ґварантовані на два роки, розмір від 32 до 42, ціна за обі пари лише $5.90. 3) Дві робучі верхні сорочки ушиті з такої самої матерії і такий самий кольор, який носять американські жовніри. Се є найліпші сорочки до роботи, міцно ушиті і ґварантовані на 5 літ, розмір ковкірця від 13½ до 17. Ціна за обі лише $5.75. 4) Дві пари робучих рукавиць ушитих з міцного полотна, поверха і доокола обшиті скірою і ніколи не попоруться, ціна за обі пари лише $1.00. 5) Дві пари грубих вовняних панчіх, міцно зроблені підошви, запятки і на пальцях підроблені добельтово, тому послужать на довший час, ціна за обі пари лише $1.25. 6) Одна пара черевиків так звані Army Shoes, які є зроблені з найліпшої скіри, в них ніколи Вам ноги не спітніють ані Вас не напаруть, підошви добельтові шиті, весь матеріял першорядний, міцно зроблені і послужать на пару літ, розмір від 6½ до 12½, ціна всего лише $4.95. Все разом виносить $22.30, за що деинде треба заплатити около $30.00. Понеже ся оферта є лише на ограничений час, отже хто пришле замовленє на повисше згадані товари не пізнійше як до 30 днів, отримає все комплетно як подано, лише за **$17.95.**

Памятайте, що товар який тут подаємо є абсолютно ґварантований. І коли хто з Ваших знакомих побачить сей товар за так низьку ціну, то спевностію ні один не обмине сеї нагоди.

Отже, щоби не лише Ви, але також Ваші приятелі та знакомі мали час скористати зі знаменитої оферти, яка спевностію другий раз в житю не вернеться, то ордеруйте для себе на оказ сейчас аби для других не було запізно.

Замовляючий не робить жадного ризика, ми висилаємо товар на 10-дневну пробу, а в разі найменьшого незадоволеня з Вашої сторони ми заберемо собі товар а Вам звернемо Ваші гроші.

При замовленю не висилайте гроший. Витніть лише купон, напишіть свою докладну адресу і пришліть разом з 45 цнт. в марках або сріблом на кошти пересилки, решта гроший заплатите аж по отриманю товару. Замовляйте сейчас і ще нині пишіть на адресу:

UNION SALES CO.,
2029 W. CHICAGO AVE., Dept. A.
CHICAGO, ILL.

ҐВАРАНТОВАНИЙ КУПОН, ДОБРИЙ ЛИШЕ ЧЕРЕЗ 30 ДНІВ.

Панове:—Прошу прислати мені повисше ілюстровані і описані товари по спеціяльній ціні після Вашої 30-дневної оферти за $17.95, разом залучаю 45 цнт. на кошти пересилки а $17.50 заплачу при відбираню під ґваранцією, що вразі найменьшого незадоволення з моєї сторони, Ви заберете собі товар а мені звернете мої гроші. 25ч34

Імя ....

Адреса ....

Місцевість ....

З Канади шліть замовлення враз з належитостію через моні-ордер.

КОЛИ ХОЧЕТЕ

бути чесно, по християнськи обслужені, мати свої ощадности в забеспеченю, скоро, беспечно а добре післати гроші до краю, їхати до краю, або спровадити родину з краю, купити шифкарту на як найліпші лінії, мати краєві нотаріяльні та правні документи добре вироблені, зверніть ся особисто або листовно до найбільшого славянського банку

Bosak State Bank

SCRANTON, PENNA.

Сей банк має як найліпші сполученя зі старим краєм і тому може Вас обслужити ліпше і вигіднійше, ніж хтонебудь инший.

ГРОШІ ДО КРАЮ ПЕРЕСИЛАЄ ПО НАЙНИЗШІЙ ДЕННІЙ ЦІНІ.

В цілій Америці а також і в краю звісним є імя і повна відвічальність сего банку. Не треба Вам звертати ся до чужинецьких, Вам не звісних фірм і аґентів, але памятайте, що коли хочете мати правдиву і певну свою обслугу, то таку завсіди найдете у

BOSAK STATE BANK, Scranton, Pa.

Читайте з увагою!!!

ДОКТОРСЬКА КНИЖКА!

ЛИШЕ ДЛЯ ДОРОСЛИХ ЛЮДИЙ. Кождий, хто буде мати сю книжку, довідаєть ся про ріжні хороби, які лише хто має і яким способом їх вилічити домовим средством. Ми ручимо вам, що ви вилічите свою недугу в протягу кількох тижнів. Ся книжка містить поверх 450 ріжних ілюстрацій, а то з чого складаєть ся чоловік, як має виглядати здоровий чоловік, а як слабий.

Наколи ви будете мати сю книжку, то будете знати про ріжні таємничі хороби, тому, що в тій книжці зможете бачити кожду частину тіла людського, представлена як найвиразнійше, і то так, як має виглядати чоловік здоровий, а як хорий. В тій книжці найдете ріжні поради, як себе лічити від ревматизму, болю голови, болю зубів, очий, костий, пораду, як усунути всякі прищі свого тіла, як зробити, щоби чоловік гарно виглядав, як виховувати діти, щоби вони гарно виглядали, як лічити нагнітки і взагалі всякі хороби, поради для женщин, котрі хотять мати діти або, котрі не хочуть мати дітий. Там найдете всі фотографії від найменьшої до найбільшої частини тіла людського, з котрих воно складаєть ся, як також, що кожда з них означає. Се є золота книга для кождої особи, в котрій находять ся всякі поради, як собі самому радити без доктора. Правда, що ви платите за візиту докторови $4.00 або і $5.00 за один раз і що ви з того маєте? А наколи ви сю книжку будете мати, то зарадите собі самі і другому в хоробі поможете та ще до того без цента кошту. Щадіть гроші, наколи вам надаєть ся нагода набути таку дорогоцінну книжку, що навіть місця не маємо про ню всего описати, яку то вона має вартість для вас. Купіть її і то зараз. Сю книжку уложив найславнійший доктор А. Фішер Дуделман, найбільший досьвідник в сьвіті. Книжка ся забирає 250 сторін друку, великого формату, величини 10½ цаля довготи, 8 цалів ширини і 1½ цаля грубости. Тисячі людий вже купили собі ту книжку і дякують нам за ню. Тож ви не відкладайте, але ще нині замовляйте, бо запас вже дуже малий. Ціна тої дорогоцінної книжки всего $3.50 з пересилкою. Гроші просимо посилати враз з замовленем на адресу: 108ч—

NOVELTY BOOK CO., 886 Milwaukee Ave., Dept. 10, CHICAGO, ILL.

КОРОНА І МАРКА.

Голоси польської преси про корону й польську марку. — Ухвала польського сойму — се ограбленнє Галичини.

Ухвала варшавського сойму про законне установленнє курсу корони до марки, а саме **70 польських марок рівнається 100 коронам, або 100 марок рівнається 143 коронам,** викликала в галицькій польській пресі почуття дізналої кривди. Всі галицькі польські часописи без ріжниці партій, осуджують ухвалу варшавського сойму і називають її кривдячою Галичину.

Львівський „Дзєннік Людови" ось що пише в сій справі: **„Соймова ухвала ударяє в найбільше життеві економічні інтереси Галичини і вносить огірченнє і нове жерело ферментів на терен досі найспокійнійший і найтерпеливійший. В Галичині ніхто не згодиться на те, щоби його винагородження виплачувано в марках по курсі 1.43 кор., коли він на торзі за сю саму марку одержить всього 1.20 кор.**

На таке обниженнє свого зарібку ніхто не згодиться в хвилині, коли життє стає з кождим днем росше".

„Напшуд" пише: **„Ограблено нас. Сойм на вчорашному засіданню більшостю голосів ухвалив відношенне марки до корони 70 м. 100 кор. Не придалися на ніщо поважні і річеві бесіди галицьких польських послів, побідили грабіжничі інстинкти жадних добичі грабіжників. Але „Малопольща" так спокійно не дасться ограбити і виснує з сеї соймової ухвали консеквенції".**

Краківський „Ґонєц" доказує, **що ухвала сойму є ірвнозначною з наложеннем контрибуції на Галичину, зруйновану военними подіями.** „Ґонєц" остерігає Варшаву ось такими словами: **„Галичину можна з майоризувати, але дальше її зубожінне вплине відемно на загальний господарчий білянс Польщі, ослабить сили продукційні бувшого австрійського забору і викличе сепаратизм".**

Краківський консервативний „Час" ось що говорить про варшавську ухвалу: **„Всі верстви, професії, партії Галичини боронилися згідно перед сим відношеннем** (корони до марки), **яке на довгі літа руйнує наші грошеві припаси і є властиво трицятипроцентовою контрибуцією, наложеною на всі рухомі добра і то зарівно на банкові ноти, як також на вальори виставлені в коронах. На провінцію, яка найбільше потерпіла через війну, наложив сойм виїмкову, високу контрибуцію... В наслідок сеї ухвали стаємо перед нагальним потрясеннем, яке правдоподібно потягне за собою упадок заробків, підвисшення цін, редукцію більших вартостей і меньших капіталістів, руїну неодної інституції, зміну в условинах биту всіх приватних господарств".**

„Газета Поранна" ось що пише: **„Само введене в життя валютового закона дасть поле до ріжних спекуляцій, на яких знову одиниці зботатяться коштом загалу.** Щасливі посідачі марок збогатяться протягом одної ночі, посідачі корон в готівці зуміють їх безсумнівy з користю зреалізувати. Натомість цілий урядничий стан і робітники, посідачі дрібних ощадностий, почують негайно шкоду. Продукційні сфери зуміють перекинути тягар нового зарядження на консументів, які самі як найслабші господарчо — і будуть мусіли поносити наслідки соймового закону".

„Хвиля" ось що пише: „Новий закон не осягне правдоподібно цїли, до якої стремів. В економічних справах, де розходиться про усталенне вартости предметів, сильнійшими від волі хотяйби наймогутнійшої більшости є людські потреби і право господарського життя. В свіжій памяти сучасної суспільности є ще спроба російських наїздників, які в часі інвазії хотіли розказом, опертім на багнети, вимусити відношення, що рубель рівнається 3 к. 33 сот. Кари гривні і тілесні кари грозили опірним і виступаючим проти сего розпорядження. Одначе життя зіґнорувало його цілком. Так само і теперішний закон без сумніву не буде мати вливу на права подажі і попиту і на сей цілий сплет економічних моментів, які рішають про взаїмне відношенне валюти. З сего здавали собі справу також деякі посли і через поправки хотіли усунути наслідки закону. Поправки такі були пр., що курс корони буде висший для посідачів низше 20.000 к. Міністер скарбу сам заявив, що уряд зверне урядникам шкоду з ріжниці курсу, що на тешинському Шлеску іззa аґітаційних цілий при плєбісциті курс корони буде висший і др."

До сих голосів польської преси додаємо, що в фінансовому світі панує твердий закон, що гірший гріш випирає з обігу ліпший. Як окажеться, що таким ліпшим грошем є корона, то вона щезне з обігу на ринку.

НА ВЕЛИКДЕНЬ

КОРОТКИЙ ЧАС ДІЛИТЬ НАС ВІД ДНЯ РАДОСТИ ТА ВТІХИ. І ВАША РОДИНА ТА ЗНАКОМІ В СТАРІМ КРАЮ СХОЧУТЬ РІВНОЖ РАДІСНО ПОВИТАТИ ТОЙ ДЕНЬ ВОСКРЕСЕНЯ ХРИСТОВОГО.

ВИ МОЖЕТЕ І ПОВИННІСЬТЕ УМОЖЛИВИТИ ЇМ СЕ ЧЕРЕЗ ПЕРЕСЛАНЄ ЇМ ГРОШЕВОЇ ПОМОЧИ ДЛЯ ВІДВЕРНЕНЯ БІДИ І ЖУРБИ. ЗРОБІТЬ ЇМ

ВЕСЕЛИМ ДНЕМ

ВОСКРЕСЕНЄ ХРИСТОВЕ

І ПІШЛІТЬ ВАШІЙ РІДНІ

ГРОШІ

Чим скорше їх пішлете, тим скорше їх дістануть Ваші кревні і знакомі в старім краю.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ, ПІШЛІТЬ ЇМ ПОМІЧ ГРОШЕВУ ЯКНАЙСКОРШЕ, АБИ МОГЛИ ЇЇ ОТРИМАТИ ЩЕ ПЕРЕД СВЯТАМИ.

ДАЄМО ЗАВШЕ ЯКНАЙДЕШЕВШИЙ КУРС ГРОШИЙ.

ЯК РІВНОЖ НАЙПЕВНІЙШУ ҐАРАНТІЮ, БО ПОСИЛАЄМО ВАШІ ГРОШІ ЗА ПОСЕРЕДНИЦТВОМ КОНЗУЛЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ПОМАГАЄМО В ВИРОБЛЮВАНЮ ПАШПОРТУ.
ПРОДАЄМО КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ.

AMERUS TRADING CORPORATION,

139—FIRST AVENUE, NEW YORK, N. Y.

(межи 8-мою а 9 улицею).

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА

АПТИКА І ДРОҐУЕРІЯ

МИХАЙЛО УГОРЧАК,
(Давнійше C. J. McCloskey)
216 Washington St., cor. Sussex St.
Jersey City, N. J.

Приладжує ліки після лікарських рецепт скоро, сумлінно і по умиркованій ціні. Має на складі великий засіб ріжнородних зел і корінів, всі американські і заграничні патентовані ліки, масти, пілї і т. и., великий вибір перфум, пудрів і других косметиків і взагалі все, що входить в обсяг аптики і дроґуерії. Морожене і Сода.

Довголітна практика і фахові державні диплюми дають найкрасшу запоруку сумлінної, скорої і гречної обслуги. 107ч—

Отворене кождого дня в тижни включаючи неділї і сьвята від 8-ої год. рано до 11-ої вечер.

NUXATED IRON

Можете сейчас пізнати женщину, у яких є подостатком зеліза в їх кровиви. Гарні, здорові, рожевощокі женщини, повні життя, бистрі і меткі.

Др. Фердинанд Кінґ, нюйорський лікар і автор медичних творів, говорить, що лікарі повинні приписувати більше органічного зеліза — Nuxated Iron — для своїх пацієнтів. Каже, що анемія, брак зеліза, є найбільшим проклятєм для правдивої сили, здоровля і красоти у сьогочасних американських женщин. Широкі остереженя проти уживаня металічного зеліза ,яке може ушкодити зуби, занечистити жолудок а в деяких случаях спричинити більше лиха як добра. Тому він радить уживати лише Nuxated Iron, беручи його три рази на день по їдженю. Воно збільшить силу і енергію у немічних, нервових, вичерпаних людий протягом двох тижнів в многих случаях. **В продажи у всіх аптикарів.**

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ!

ВИРОБЛЯЮ ПАШПОРТИ до краю,
КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на всі лінії,
СПРОВАДЖУЮ кревних з краю,
ПОСИЛАЮ гроші до старого краю по низьких цінах,

ПРОДАЮ ДОМИ І ФАРМИ.

НОТАРІЯЛЬНА ОБСЛУГА.
АСЕКУРУЮ ДОМИ, АВТОМОБІЛІ І МЕБЛІ.
ПОРАДИ ДАРОМ. 23-25

FRANKFORD REALTY CO.
— AND —
STEAMSHIP TICKET AGENCY,
4657 MILNOR ST., FRANKFORD,
PHILADELPHIA, PA.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого рода: історії, повісти, оповідання, байки, казки, поезії, співанники, молитвенники, образи патріотичні, релігійні і много иньших річий. Пишіть по катальоґ на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA, 66ч
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ІНФЛЮЕНЗА СЕ СТРАШНА ГАДЮКА

ВТНИ ЇЇ ГОЛОВУ ЗА ОДНИМ УДАРОМ

УЖИЙТЕ КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ

ІНФЛЮЕНЦА обявляєсь ось так: Ломанє голови, перестуда, дрощі, пчиханє і т. и.

Поважні лікарі твердять, що передусім належить удержати в порядку жолудок.

„Кальварійське Вино Лічниче" є випробованим і найліпшим средством.

Воно має вилічити перестуду за 24 годин. Усуваючи з тіла трійливі складники, дає Вам чистий жолудок, чисту кров, добрий апетит, спокійний сон; одним словом, реґулює і скріпляє цілу систему орґанізму. СТЕРЕЖЕ Вас сим **від сеї грізної недуги.**

Майте все під рукою „КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ", котре як вірний хранитель стереже Ваше здоровлє і Вашої родини.

Памятай, що звертаємо кождий цент тому, хто удовіднить, що наше „Кальварійське Вино Лічниче" не є таким, як пишемо.

Ціна фляшки $1.50 і 6 центів податку, 6 фляшок $8.00.

До набутя у всіх аптиках, у наших агентів або прямо у фабрикантів:

D. WROBLEWSKI & CO.,

196 EAST 4th STREET (M-1.),
NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
115 Ave. A., NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2568.

ШІФКАРТИ!

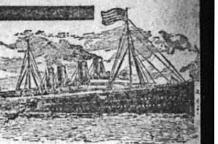

РОДИМЦІ!
Коли хочете їхати до краю то вдайтесь до нас.

ПАШПОРТИ дістанемо для Вас в дуже короткім часі.
ПРОДАЄМО ШІФКАРТИ на всі корабельні лінії.
ПОСИЛАЄМО гроші до старого краю, тепер доходять безпечно, певно і під повною ґарантією, бо Амерікан Експрес Компанія дає запоруку 18.000.000 долярів.

Пишіть отже або зайдіть до нас у всяких справах, а отримаєте чесну і зовсім даром пораду. 24вч34

EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY,
115 First Street, New York, N. Y.

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузі, прийдіть до д-ра КАУФМАНА, з ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузі, чи Вам лічене що поможе.

Др. Кауфман ЛІЧИТЬ всі отсі недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лічить новою машиною примінюючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лічить затроєня і неправильности крови, ревматизм, ломанє костий, болї голови, завороти, болї крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, паралїж, випадане волося. Лічить всі жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛІОЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

S. M. KAUFMAN

111 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Год. офісові: що дня від 9. рано до 9. веч., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352.

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і попали в зневіру і все занехали, то зголосіть ся, щоб бути безплатно огляненим і засягнути моеї опінії та поради. Позаяк я маю 17-літну медичну і операційну практику в лічею ХРОНІЧНИХ, НЕРВОВИХ І ЗЛОЖЕНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН, Ви осягнете користи з мого досьвіду кождого разу, коли лише мене відвідаєте. Я примінюю для Вас найновійші наукові методи лічення, так електричні як і медичні, якими розпоряджаю. Коли після моеї опінії я не буду міг Вам помочи, то я не потребую Ваших гроший. Коли Ви є недужі, ослаблені, нервові або вичерпані, порадьте ся мене ще нині.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

КОТРІ ТЕРПЛЯТЬ НА ХРОНІЧНІ, НЕРВОВІ, КРОВНІ, СКІРНІ АБО ЗЛОЖЕНІ НЕДУГИ, АБО КОЛИ ВИ Є ДІТКНЕНІ ДОЛЯГЛИВОСТЯМИ ЖОЛУДКА, КИШОК, ПЕЧІНКИ І НИРОК, АБО КОЛИ МАЄТЕ РЕВМАТИЗМ, БОЛЇ В КРИЖАХ АБО ВЯЗАХ, ВТРАТУ АПЕТИТУ, БОЛЇ ГОЛОВИ, ЗАПІР, ЗАВОРОТИ ГОЛОВИ, КАТАР ГОЛОВИ, НОСА І ГОРЛА, ПОРАДЬТЕ СЯ У МЕНЕ.

Не тратьте більше часу ні гроший.

Мої офіси є заосмотрені новими електричними і механічними апаратами, які дали поміч, коли другі методи завели.

Сотки операцій як у мущин так і женщин уникнено через скоре властиве застосоване найновійших наукових метод.

Мої ціни за лічене є дуже приступні і не більші які Ви в силі і хочете заплатити за поміч і успіхи осягнені через мене.

ПАМЯТАЙТЕ. Порада і ОГЛЯДИНИ даром. Зволїкане, недогляд і невластиве лічене є небезпекою. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного лікаря.

Годин принятя: від 9. до 4. попол. і від 6 до 8 вечер. **DR. RUSSELL,** В неділї і сьвята від 10-ої до 2-ої в полудне.

176 E. JEFFERSON AV., другі двері на схід від Вудвард. DETROIT, MICH.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ
В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЄКТРИКОЮ

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE **New York City.**

Він уже вилічив тисячі людий і бажав би і Вас вилічити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду, запалене легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лікар, який лічив Вас ще не вилічив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея, бо він вилічить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі ціни.
Години: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

ХОРІ МУЩИНИ

або женщини, котрі терплять на нервовість, на хронічні або застарілі слабости, нехай зайдуть до др. Кавфмана, специялїста, під ч. 607 Маркет улиця, Філядельфія, Па., і забудуть свої клопоти. Він має 20 літ досьвіду і специяліст може скорше віднайти причину ваших дійсних клопотів. Він може Вам дати поміч яка в коротці приверне Вам нове добре здоровле.

Він має в своїм офісі всї нові апарати до огляненя хорих, як ЕКС-РЕЙ машину і инше, і є так випосажений, що може робити розклад крови, аналізу урини, та инше.

Він має нові електричні апарати для обслуги людий на слідуючі слабости:

СТЕТІК ЕЛЕКТРИСИТИ—На нервові клопоти.
ОЗОН ІНГАЛЕЙШЕН—На всі хороби легких, бронхітіс і катар.
ЕЛЕКТРІК ОСКІЛЕЙТОР—На болї нирок, жолудка, внутренностей, хребта і инше.
ГАЙ ФРЕКВЕНСИ ВАОЛЕТ РЕЙ—На ревматизм, запалене, штивність і подібні слабости.

Читайте, що говорить вдячний пацієнт по тім, як його лічив через короткий час др. Кавфман:

„Мій дорогий доктор Кавфман:
„Велика дяка Вам за вилічене мене по короткім лїченю.
„Мій клопіт був сей, що я мусів вставати в ночи 5 або 6 разів відливати воду і чувем при сім великий біль. З тим прийшов я лїчити ся. Я сказав Вам, що я терплю на се від 18 літ і Ви мене лїчили від Авґ. 29. до Окт. 20 1919 і вилічили мене зовсім докладно.
„Кождий, котрий має хоробу сего рода, повинен йти до Вас на лїчене, а я певний, що скоро буде вилїчений.
„Дуже вдячний Вам за се, що Ви зробили для мене,
Ваш пацієнт,
(Адреса на жадане). „No. 8862—H. Лайош".

Dr. CAUFFMAN,

607 MARKET STREET, PHILADELPHIA, PA.

Кождий мущина і женщина, які є хорі, можуть мати оглядини лікарські даром, позаяк оглядини і порада є безплатні. Години офісові від 9. рано до 8. вечер. В неділю від 10. рано до 1. пополудни.

БИЗНЕС ОСНОВАНИЙ В 1889 РОЦІ.

SINGERS'S STEAMSHIP AGENCY
265 WARREN STREET, РІГ MONTGOMERY STREET,
JERSEY CITY, N. J.
Tel. Montgomery 364.

НАЙСТАРША АГЕНЦІЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ, ІСТНУЮЧА ВІД 30-ТИ ЛІТ.

ВИМІНА ГРОШИЙ ЗАГРАНИЧНИХ. — ВИСИЛКА ГРОШИЙ ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СЬВІТА. — ПРОДАЖА ШИФКАРТ НА ВСІ ЛІНІЇ КОРАБЕЛЬНІ ДО І З ЕВРОПИ.

В справах пашпортових як рівнож в справах старокраевих — спадкових і т. и., зголошуйте ся або пишіть до нас.
У НАС РОЗМОВИТЕ СЯ ПО УКРАЇНСЬКИ.

Бюро наше містить ся в поблизу всіх стацій зелізничих, 10 мінут дороги від Ню Йорку і всіх корабельних ліній.

PAIN-EXPELLER

Більше як пятьдесять літ Пейн Експелер був уживаний по цілім сьвіті через міліони людий, котрі знайшли в нім велику поміч на болї ревматизму, невральгію, перестуду, біль горла, болї в грудях і плечей, симптони інфлюенци.
Правдивий Пейн-Експелер носить нашу фабричну марку ЯКОР на пачці, як і наклейку на самій фляшці. Уважайте на сю продажну марку при купованю оскільки хочете добрий старий Пейн Експелер, котрий приніс вигоду до богатьох хат через дві генерації.
Пейн Експелер продаєть ся всюди де продаєть ся лікарства 35 центів і 70 центів за фляшку.
Вироблюваний через
F. AD. RICHTER AND COMPANY,
326-330 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ПОЗІР!
ОСТАННА НАГОДА КУПИТИ:
Календар Січового Базару на рік 1920....50 ц.
Запорожська слеза (Кащенка)..........50 ц.
Повна мала Галичини (в ній находить ся кожде село)..........25 ц.
Календарик кишенковий на 1920 р.......25 ц.
ВСЕ РАЗОМ ЗА $1.20 ХТО ЗАМОВЛЯЄ СЕЙЧАС. 13ч41
Наша адреса:
SICHOWY BAZAR,
34 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

НОТА УКРАЇНСЬКОГО ПОСЛА В БЕРЛІНІ.

ДО ГОЛОВНОУПОВАЖНЕНОГО АНТАНТИ В ПРИБАЛТИЦІ ГЕН. НІССЕЛЯ.

Версальський мир і східне питане.

Тепер, коли версальський і сенжерменський трактати вирішили долю заходу, увага всього культурного світа звертаеться все більше й більше на Схід Европи. Тут очікує розвязання проблєм бувшої російської імперії.

Розпад Росії. — Большевики проти національних держав.

Через свою столітню національну й соціяльну політику Росія силою елементарної революції розпалася на поодинокі національні держави. Дальший розвій сих держав був би йшов шляхом спокійної еволюції, коли-б большевики не перешкодили сьому, хотячи перевести свої пляни відносно світової революції.

Угроза для мира через большевиків.

Дальнійший період часу виповнила на сході злочинна акція большевиків і боротьба народів колишньої Росії з терором і економічною руїною, які вело совітське правительство. З огляду на те, що основною ціллю большевиків являеться потрясение економічно-соціяльних підвалин цілого світа, мусить Антанта вже тепер подумати про рішучу піддержку сієї боротьби, коли не хоче, щоби заключений мир не був загрожений через можливість поширення большевизму. Пацифікація світа залежить виключно від ліквідації большевизму.

Се є в інтересі Антанти й цілого культурного світа.

Антантська піддержка боротьби проти большевиків.

З огляду на се належить ясно розважити, під якими умовами могла-б бути проведена піддержка Антанти, щоби утворити на Сході новий культурний, економічний і соціяльно-політичний порядок.

Денікін — Колчак.

Се розваженнє потрібне для того, що ми, коли розглядаемо попердню акцію Антанти в сцій справі, доходимо до дуже сумних результатів.

Хоча Антанта своєю акцією мала на меті інтереси широких кругів населення, хоча вона вимагала від Колчака і Денікіна певних соціяльних і політичних гарантій, і такі вона в дійсности отримала, все-ж таки її поміч фактично давалась тільки одним громадянським колам, великим власникам, фінансістам і промисловцям, які підчас війни а потім і революції ясно доказали, що вони нездібні управляти так великою державою, як Росія.

Се не є шлях, щоби здобути мир на Сході.

Помилковий шлях і його наслідки.

На сьому місці ми мусимо заявити, що тут не можна керуватись чисто мілітарними кроками. Легко є здобути Москву і Петроград і побороти большевиків, але дуже трудно завести в країні лад, який би задоволив широкі круги населення. Успіх, який мав Колчак, а тепер Денікін, є цілком зрозумілий: народ має вже досить терору і чекає на демократичний уряд без терору. Та Денікін і Колчак замісць червоного терору приносить із собою чорний терор, замісць диктатури пролетаріяту — диктатуру великих власників і великої буржуазії, замісць волі народів — волю гноблення. Ми звертаемо увагу на діяльність віддїлів Авалова-Бермонта на території латиської республіки і на політику генерала Денікіна, яку він проводив на окупованих землях Української Республіки.

Переслідуванне кооперативних товариств Денікіном. — Реквізиції і карні експедиції.

На окупованих Денікіним українських територіях в господарському життю України настала ще більша дезорганізація, ніж вона була до сього часу. Централі українських кооперативних товариств, які налічують міліони членів: Дніпровоюз і Українбанк, яких навіть не чіпали большевики, мусіли застановити свою діяльність тільки тому, що се були українські організації.

У селян робилось реквізиції, яким підлягало й зерно на засів. Окремі віддїли створені з офіцирів і великих власників розїздили по країні, як карні експедиції проти безборонних селян, вішали і розстрілювали сотні людий, щоб їх покарати за те, що вони користувались в попередньому році поміщицькою землею і т. п.

Знищенне політичної волі.

Політичне життє цілковито задавлено. Усі соціяльні партії мусіли припинити свою діяльність. Робітничі організації розвязано. Розігнано навіть професіональні союзи з їх допомоговими касами. Добровольці Денікіна ганялись повсюду за українськими політичними діячами, членами Центральної Ради і за тими, хто брав участь у повстанні проти німецьких війск, і гетьмана. Ново організована охрана почала знову свою діяльність у Києві в готелі Метрополь.

Переслідуванне національного руху на Україні.

Усе національне життє України підлягло найтяжшим переслідуванням. В Києві панує такий терор, якого не переживали Українці навіть підчас большевицького панування. Українські книгарні владою замкнено.

На пресу наложено цензуру, й через те не можна й думати про виданнє українських газет і книжок. На приказ команданта Києва, генерала Бредова українські вивіски замінено російськими. В українських церквах: в Софійському Соборі, Мікольській і Андріївській заборонено богослуження й проповіді українською мовою. Центральний комітет Українського Червоного Хреста розвязано. В Катеринославі арештовано усіх урядовців українського банку і споживчих товариств. Арешти української інтелігенції тривають і досі. Усі українські інституції замкнено. В хорольському повіті (полтавської губернії) розстріляли понад 200 Українців, в тому числі голову української с.-д. партії Гунька, робітника Григоду, учителя Григоровича, паню Брензів і др. Трупів не дозволено похоронити. — В Поношні (херсонської губернії) російські добровольці розстріляли 40 жінок, який чоловіки служать в українській армії. В Одесі повішено три Українки. Віддїли повстанців селян на Україні, які досі воювали проти большевиків, звернулись тепер проти панування денікінського жовніра, яке у занятих областях України завело страшнійший режім, ніж він був навіть за царських часів. З Чернигова повідомляють, що повстанці нищать мости, залїзничі шляхи і телефонічні лінії. Поодинокі віддїли повстанців налічують понад 10 тисяч людий і є добре узброєні. Сей повстанчий рух, який вже тепер обіймає губернії: київську, полтавську, катеринославську й чернигівську, поширюється на Дон і Кубань. В Ростові на Дону страйки приймають зорганізований характер і загрожують усім фабрикам Ростова й околиці. Владикавказька зелізниця функціонує тільки під охороною війська. Йдуть численні арешти зелізничників і зелізнодорожних робітників.

Де тільки прийде денікінська армія, негайно устроює вона жидівські погроми. Великі погроми зроблено в Харкові, Катеринославі, Фастові та богатьох других містах. В одному тільки Фастові вбито понад 2.000 Жидів.

Невдача антантської підмоги.

Через те все уся акція допомоги Антанти потерпіла повну невдачу, яка ясно вказує на те, що підтримувані Антантою генерали, які дали їй певні політично-соціяльні зобовязання, не всилі їх виконати, бо вони опираються на малі соціяльні групи, які є чисто реакційними. Навіть в випадку дальших мілітарних успіхів проти большевиків анархія тривати-ме дальше, бо російські генерали царської школи цілковито не обзнайомлені з модерними державними проблємами і методами їх вирішення.

З висше згаданих фактів бачимо, що дотеперішня політика Антанти на Сході є даремною тратою матеріялів і людий. Вона не може поконати большевиків, вона не в силі, а се найважнійше, відновити порядок і довести до відновлення господарського життя і навязання міжнародних торговельних зносин.

Умови успіху протибольшевицької акції.

Як перша умова протибольшевицького успіху є те, щоби антантські держави ясно уявили собі дві справи: 1. ліквідація антидемократичної системи большевизму; 2. нова організація колишньої Росії. Сі обидві справи мусять бути при дальшій акції строго розграничені.

Нова організація.

Нова організація колишньої Росії не може бути переведена ні мілітарною силою, ні якимись впливами зовні. Поміч, яку дала Антанта Колчакови і Денікінови, вирішує фактично се питанне в напрямі відновлення старої монархічної російської державної думки, якої головною підставою було гнобленне інородців, робітників і селян. В наслідок того всі національні й демократичні елементи мусіли сій акції відмовити своєї піддержки.

Коли закони історичного розвою вимагають того, щоби народи Росії жили спільно, то вони самі мусять прийти до сього переконання і самі знайти форму для сього співжиття. Коли-ж однак Антанта через поміч Колчакови і Денікінови хоче так сказати-б „наказом свисше" відновити стару Росію, то тимсамим вона сама шкодить сій ідеї; кожний натиск згори викликує реакцію і через ню розпадаються можливі мости до конфедерації.

Антантські держави мусять зрозуміти, що справа нового порядку в Росії мусить бути залишена народам Росії і їх праву самоозначення, і що вони не можуть накидати їм основ самої державности.

З сього слїдує, що антантські держави нову організацію колишньої Росії мусять розпочати від того, що визнають самостійність держав, які повстали на її грунті, а іменно: Естонії, Латвії, Литви, України, Білорусі, Грузії і др., так, як се вони зробили відносно Фінляндії й Польщі.

Се є необхідна умова для сповнення, коли антантські держави у своїй політичній акції хотять зробити собі підмогу й прихильність усіх національних і демократичних елементів колишньої Росії.

Ліквідація большевизму.

Ліквідація антидемократичної большевицької системи на Сході може бути тільки тоді успішною, коли на її місце прийде до влади уряд, який буде в силі задовольнити широкі народні маси. Антанта досі піддержувала в боротьбі проти большевиків тільки великоруський народ проти інородців, і великих земельних власників і велику буржуазію, — проти селян і робітників. Головною умовою однак успіху протибольшевицької акції є гарантія народам Росії права на самовизначенне, а також поміч селянам і робітникам у їх боротьбі проти російських реакційних юнкрів.

Національний базіс є відпорний супроти большевизму, як се доказали інородці: Фіни, Ести, Латиші, Литовці, Білоруси, Українці і Грузини, що перейшли сю хоробу дуже скоро. Усі сі національні держави були і є прихильниками демократії, парляментаризму і висловились проти системи рад. Вони всі мають за основу здоровє, привязане до землі селянство, яке знав тільки приватну власність, коли навпаки у великоруського селянина панує так званий „міръ", рід земельного комунізму. Національні держави вже від трох років під проводом національної інтелігенції ведуть нечувану боротьбу з большевиками, а в той час російська інтелігенція виявила повну нездібність вести свій народ, і втікла за кордон.

Тільки національний базіс дає змогу створити армію, без якої не можна завести лад після страшної большевицької руїни. Армія ся може бути знову утворена тільки шляхом примусової мобілізації, а для сього потрібні національно і соціяльно вдоволені елементи. Національний базіс інородців уможливить тільки такі реформи демократичні, які достарчать людського матеріялу для такої армії.

Головною отжеж умовою ліквідації большевицької системи є визнанне національних держав, скріпленне їх державного будівництва й утворенне національних армій, які оточать большевизм сильним кордоном і через те внутрішньою еволюцією його зліквідують. Національний і демократичний базіс внесе в широкі народні маси успокоенне, і національні республіки будуть підвалиною уздоровлення Сходу.

Сі новоповсталі, підтримані і визнані національно-демократичні республіки разом із російською демократією поборять большевизм; однак освободженне великоруського народу від большевизму може статись, подібно як і в національних державах, через національне, демократичне й соціяльне відродженне й самодіяльність. Се є найважнійші умови для успішної ліквідації большевизму.

Небезпека з причини дальшої підтримки реакції.

Кожда инша політика доведе безумовно до того, що території, які зорганізувались національно і увільнились від большевизму, підпадуть знову під большевицьке панування, господарську анархію і руїну. А се мати-ме небочислені наслідки для заключеного щойно мира.

Тому головною вимогою політичного моменту є: визнанне всіх національних республік в Росії і підтримка їх, а в першій мірі України, військовими і технічними средствами.

Порш,
надзвичайний посол і уповноважений міністер Української Народньої Республіки.

Берлін, 11. листопада 1919.

ПОРАДНИК ДЛЯ ВИНАХІДНИКА
се книжочка даюча інформації „ЩО СЕ Є ВИНАХІД", що се є патент і як можна узискати патент і много вартісних інформацій. Пишіть по ню а зістане Вам переслана ДАРОМ. MARCIN LABINER, Адвокат патентовий, 2318 Park Row Bldg. (Sv.), New York, N. Y. 111ч—

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

9.75
Iш. з 21 каміньями ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК для мущин і жінок накручуе ся без ключика, посолочуваний, в гваранцією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безусловно точно і є спеціяльно вроблений для людий, котрі робать при желїзницях, і гварантуе ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $9.75 і за зворот пересилки, а тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і если йому це подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом додае ся даром до кождого годинника. 129ч—
EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

ДЛЯ ТИХ, ЩО МАЮТЬ РОДИНУ І МАЄТОК В КРАЮ!

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО
AMERICAN EUROPEAN EXCHANGE,
1011 MILWAUKEE AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS
ПОЛАГОДЖУЄ ВСЯКІ СПРАВИ СОВІСНО І СКОРО.

ХТО ХОЧЕ довідати ся про родину в краю;
ХТО ХОЧЕ вислати гроші або пакунок до краю:

ГРОШІ ВИСИЛАЄМО ДО КРАЮ ПІД ПОВНОЮ ГВАРАНЦІЄЮ ПОЧТОЮ АБО ТЕЛЕГРАФІЧНО.

До Галичини в галицьких коронах, до Буковини в румунських левах. На Буковину давних корон не можна посилати з Америки і Канади — тільки румунські гроші. Пакунки до краю з всякими річами, як: одіж, біле, полотно, матерії на убране, черевики, светри, теплі сорочки і т. д. висилаемо безпечно, скоро і дешево. Кождий пакунок асекуруемо. Оплата за перевезене з Шікаго аж на місце в краю враз з асекурацією, виносить по 18 центів від фунта ваги.

ХТО ХОЧЕ мати певну відомість про услівя виїзду з Америки;
ХТО ХОЧЕ довідати ся як і коли мож спровадити до Америки або Канади рідню з краю;
ХТО ХОЧЕ правдиво порадити ся про свої краєві справи маеткові, спадкові і фамілійні — нехай зайде або напише до

УКРАЇНСЬКОГО БЮРА
ДЕ КОЖДОМУ ВСЕ РЕТЕЛЬНО І ЯК НАЙЛІПШЕ ЗАЛАГОДЯТЬ І ВИЯСНЯТЬ.

ХТО НЕ ЗНАЄ, як тепер адресувати до краю, нехай свій готовий лист до родини принесе або пришле до нашого Бюра — а тут йому випише ся докладну краеву адресу і лист вишле ся до краю. На почтову оплату треба нам враз з листом до родини прислати 15 центів на реджістрований лист.

КРАЄВІ ГРОШІ в теперішних часах мають в відношеню до долярів низький курс. Дуже добра нагода для таких, що хочуть їхати до краю — набути вже тепер краєві гроші, бо в короткім часі краєві гроші підуть значно в гору і треба буде за них в недалекім часі далеко більше платити в долярах, як тепер. Гроші посилаємо після денного курсу. Посилати треба до нас доляри в округлих сумах, а ми вишлемо кождому ресит, кілько родина отримає краєвих гроший.

БЮРО ОТВЕРТЕ ВІД 9. РАНО ДО 8. ВЕЧ.; В НЕДІЛІ ВІД 3. ПОПОЛ. ДО 8. ВЕЧ.

На письменні запити відповідаєсь сейчас. — Всякі письма, моней-ордери, чеки, виписувати і адресувати так:

AMERICAN EUROPEAN EXCHANGE,
1011 MILWAUKEE AVENUE, CHICAGO, ILL.

ЗАБЕЗПЕЧИТЕ СЯ перед ІНФЛЮЕНЦІЄЮ
— КОЛИ УЖИЄТЕ —
JUVITO природне средство для прочищення крови.

Десінфекціонує організм, прочищує і держить в чистоті жолудок і кров. Усталює правильне і легке ділане кишок. Влекшує недомаганя жолудка і нирок, ревматизм, болї голови і болї в крижах. Чудовий кріпитель сили і регулятор системи тіла, зладжений з незвичайно чистих, лічничих зіл і поручуваний тисячами вдячних костумерів. Держіть все одну або дві коробки у Вашій хаті, сим заощадите собі много видатків на лікарів. Пришліть один доляр на одну або пять долярів на шість коробок. Залучіть також 4 центи за кожду коробку на военний податок. Дозу на 3-дневне лїчене вишлемо ЗОВСІМ ДАРОМ для тих, що зажадають. — Адреса:
JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 25, Pittsburgh, Pa.

Позір! Українці в Клівланд, О. і околиці!
1. Хто хоче їхати до СТАРОГО КРАЮ, або післати гроші до своїх рідних, прошу удавати ся до нашої Української Фірми. Гроші посилаю по денним курсі під повною гаранцією.
2. Виробляю і потверджую всїлякі документи так для Америки як і для старого краю. 147ч32
3. Виробляю пашпорти до краю.
4. Продаю Реальности в місті і фарми.
5. Асекурую доми, меблї, автомобілї і на житє.
Години офісові від 4. пополудни до 9-тої вечером у власнім домі.
Андрей Т. Білїнський
1420 CASTLE AVENUE, CLEVELAND, OHIO.
а від 8-мої години рано до 3.30 пополудни в офісі
313 SCHOFIELD BLDG., CLEVELAND, OHIO.

ОСОБЛИВЕ! ДЕШЕВЕ! ОСОБЛИВЕ!
НАЙЛІПШЕ В СВІТІ!

Лише $8.95

Ми видали около 20 тисяч долярів, але доконали чудового діла. Ми почали фабричний виріб і тепер пораз перший оголошуємо. Навіть найкоштовнійші фонографи не будуть грати ліпше від тих, які ми гварантуємо. Огляньте один а переконаетесь, що не купите другого дешевше. Сьогодня ми повідомляємо всіх наших прихильників і кличемо: НЕ ВИТРАЧУЙТЕ АНІ ЦЕНТА НА ИНШІ ФОНОГРАФИ. Коли хто другий хоче Вам продати фонограф, то спитайте його чи його фонограф є гварантований, що має подвійні спружини. Наш фонограф є зроблений дуже сильно. Механізм має подвійні спружини. Він грає дуже гарно і ми гварантуємо, що навіть 100-долярова машина не буде грати ліпше. Кожде слово є так виразне, що Ви не зможете розріжнити чи се співає особа чи фонограф. Що за розкіш і приємність сидіти і прислухуватись фонографови по роботі і в свята. Гарна музика, гарні пісні розвеселять Вашу родину, Вас і Ваших приятелів. Щоби розповсюднити наші нового виробу фонографи, ми будемо продавати їх лише по $8.95. ДАРОМ з кождим фонографом даємо 6 штук на рекордах і 100 шпильок.

ЛИШ РОЗВАЖТЕ. Щоби дістати фонограф, який грає як всі 100-долярові машини лише за $8.95 — се нерідка нагода. Ми не жадаємо гроший з гори, вишліть лише деякий задаток а решту заплатите при доручению. Ми звертаємо кождий цент, коли не вдоволитесь. Пишіть сейчас, сьогодня. Міліони людий безуслівно розхопить сі фонографи і кождий буде мати в своїй хаті. І ви повинні один набути. Залучіть депозит і пишіть до:
WALTER NOVELTY COMPANY,
1117 N. PAULINA ST., Dept. 20-B, Wicker Park Sta., CHICAGO, ILL.

ГОДИННИК КОЛЇЄВИЙ
СИСТЕМИ „РОСКОП" ПАТЕНТ.

Тисячі долярів люди видають на ріжні годинники, а не мають з них жадної користи, а то тому, що не знають які годинники є найліпші. Одним з найліпших годинників в сьвіті є тільки годинник СТАРОКРАЄВИЙ системи „РОСКОП ПАТЕНТ". Годинники ті є дуже добре звісні по цілім сьвіті, а хто його спровадить, то сей годинник вистарчить йому на ціле жите. Можна його уживати до праці і на сьвята. Дуже гарно і сильно зроблений в чисто ніклевих ковертах, посідає чисто ніклевий верк, дуже докладно урегульований, що не спізняеть ся ані на мінуту. Такий годинник є варт около $10.00, але ми в ціли познакомленя публики з тими годинниками, постановилисьмо продавати через короткий час по фабричній ціні, се є по $5.95. Додатково до годинника вишлемо гарний грубо золочений ланцюшок. Також вишлемо цілком ДАРОМ НОВО-ВИНАЙДЕНИЙ ПОЯС до ношеня гроший, котрий є зроблений з сильної, мягкої шкіри і містить в собі 4 великі кишені. В тім поясі можна носити хочби і тисячі долярів і ніхто Вам їх не витягне і ніколи не згубите. Зроблений так, що пасує на кождого мущину. 16ч25

УВАГА: Коли хочете дістати правдивий РОСКОП ПАТЕНТ СТАРОКРАЄВИЙ годинник, то замовляйте у нас, а будете вдоволені. Коли отже хочете скористати з сеї оферти, то пришліть тільки 25 цнт. марками, а ми сейчас вишлемо годинник, ланцюшок і пояс до ношеня гроший, решту гроший доплатите коли принесуть Вам ті річи на Вашу адресу. Пишіть сейчас і адресуйте:
PRACTICAL SALES COMPANY, Dept. 45,
1219 NORTH IRVING AVENUE, CHICAGO, ILL.

ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ ТЕПЕР ДО КРАЮ
ПОКИ КУРС ЇХ Є ЄЩЕ НИЗЬКИЙ.
130 ГАЛИЦЬКИХ КОРОН ЗА $1.00
спеціяльна рата на великі квоти з даремною пересилкою телеграфом. 11—
ШИФКАРТИ І КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІЯЛЬНА
помагає в добавленю всіх документів подорожи під ПОРУКОЮ.
ДАРОМ
Всі інформації о виїзді, виготовлено всіх документів подорожи і найскоршої висилки гроший.
S. DE VITA
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДІМ БАНКОВИЙ.
2105 FIRST AVE., DEPT. S. 1, NEW YORK, N. Y.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноки спеціяліст недуг чуможських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішніший і заслужуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий уже своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужим

DOCTOR LORENZ

Н. Ловера, фронт.

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В Пятницї від 9. рано до 8. веч. В недїлї від 10. до 2.

МОЧОВІ ВІДХОДИ

регулює в 24 годинах. Кожда пачка має напись з Уникайте підробів.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛЇКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ЛОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НИС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН, ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 вовол. і від 6—8 вечер, а в недїлї і сьвята від 10-тої рано до 2-го вовоудня.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ЗБОРНИК ЦЕРКОВНИЙ.

великий. 608 сторін . . . $5.00

ОТЧЕ НАШ, образ 34x22 1.50

INT'L BOOK STORE,

P. O. Box 1722, Pittsburgh, Pa.

НАЙПЕВНІЙША І

НАЙДЕШЕВА ДОРОГА ДО КРАЮ

ДАМО ВАМ

КАРТУ КОРАБЕЛЬНУ
ПАШПОРТ
ПЕРЕПУСТКУ НА ПЕРЕЇЗД
МЕШКАНЄ В НЮ ЙОРКУ
5000 КОРОН легальної ВАЛЮТИ
ДІСТАНЕТЕ СЯ НА КОРАБЕЛЬ

ЗА $136.19

Пишіть або голосіться до: 23-5

A. HERZEG,
127 WASHINGTON STREET,
NEW YORK CITY.

Гроші пересилаємо через
AMERICAN EXPRESS COMPANY

ВІДЗИСКАНЕ ЗДОРОВЛЄ

Терпіть два роки, а тепер може вже прицюкнути. Ужасть, що дальше лїчене є лише втратою часу і гроший.

Я терпів через два роки так, що часто не міг робити і мій стан здоровля лїпшов до того, що я попав у зневіру про можливість лїченя. По прочитаню лїчничої методи д-ра Ганнона, я рішив ся його відвідати. Я зістав там підданий спеціяльному застрікуваню кровя, підповідно до вимог моєї недуги, і протягом місяця мій стан поліпшив ся так, що я можу знов працювати. Я пишу се в доказ моєї вдячности за те, що він здїлав для мене.

F. WAGNER,
128 Palisade Ave., Bogota, N. J.

15-го падолиста 1919 р.

Коли терпите на якусь ново посталу або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціяліста прийдіть до мене безпровольочно, а я дрібно для Вас те, що ми зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без вінкої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, певного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісї і точна екзамінація упевнить Вас, що я вперну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослаблене, кровні і скірні недуги, мачучть ся Вам в очах, слабо пишуть, слабі і нервні нерви, безсонність, болї в карку і крижах, ревматизм і безладицїсть у нивах, слабість горла, жолудка і недомагання кишок, болї невралгічні, горячку на язицї і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЕКТРИКИ,
ВАШКІРНІ ВСТРІКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЇ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсїм даром. Прийдіть нинї. Не відкладайте.

DR. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

146 EAST 14th STREET

Напроти Tammany Hall, New York.

Годинн офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В недїлї і приватні сьвяти від 10. до 2. в полудне лише.

Вільно полякальні посїй.

ГАРАНТІЯ 18.000.000 ДОЛЯРІВ

— ПІД ЯКОЮ —

ГРОШІ ПОСПІШНИМ ПЕРЕКАЗОМ ПОСИЛАЄМО ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СВІТА.

ДО КРАЮ найлїпші кораблї, котрі відходять в місяцї марті.

	Марта	
К. А. Вікторія, відходить	2	ДО ГДАНСЬКА $110.00
Імператор, Карманія, Ла Лорейн, Фінляндьля	6	
Вассарі	8	ДО ГАМБУРГА $100.00
Роад Жорж	9	
Маллорі	10	ДО РОТТЕРДАМ $ 85.00
Фредрік 8-мий	11	
Нордам, Колумбія	13	ДО АНТВЕРПА $ 65.00
Роченбам, Канонія	16	
Франція	18	ДО ПАРИЖА $ 68.50
Мавріпанія, Ню Йорк, Роттердам, Адріятік	20	ДО ТРІЄСТУ $ 90.00
Фінляндія	24	ДО КОСТАНТИНОПОЛЯ $150.00
Св. Павел, Ла Лорейн	27	
Монтеґлія	29	ДО КОСТАНЗИ $150.00
Кретік, Саксонія	31	

ДО Гданська можна їхати в місяци марті на днях 2, 6, 8, 9, 13, 20 і 31. Пашпорти виробляємо у Польського Консуля, Австрійського, Мадярського, Бельгійського, Французького, Юго-Словацького, Чехо-Словацького, Румунського, і в других Консулів. Жадайте аплікацію на пашпорт. Висилаємо даремно.

Коли до краю будете їхати, пересилайте гроші через нас, бо ми є найбільшим і найвідповідальнїйшим посередництвом у пересилці гроший в цїлім світї.

TESLUK BROTHERS,
1106 O'FALLON ST., ST. LOUIS, MO.

або

БРАТЯ ТЕСЛЮКИ

TESLUK BROTHERS,
200 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ЯК ОБХОДИТИСЯ З ХОРИМ.

Щоби запобічи розповсюдуванню всякого рода недуг, то чоловік занедужавши повинен сейчас іти домів і лягати до ліжка. Таким поведенєм він забезпечить себе перед всякого рода небезпечними комплікаціями і не поширить своєї недуги поміж других людий. Треба уважати, щоби в тій кімнаті, де лежить хора людина, ніхто другий не спав. Противно, лиш одна доглядачка повинна ходити коло хорого.

Як хорий часто кашляє або пчихає, то треба старатися, щоби він по змозі уживав хустинки або ручника, котрий по ужитю повинен бути добре виполоканий і висушений. Таксамо треба робити з простиралами, на котрих лежала хора людина, щоби через них не поширити недуги. Як чоловік захоріє на інфлюенцу, то з ним треба так обходитись і трактувати, як трактується недужого на тиф. Коли хорий скаржиться на біль голови, то йому треба дати напитися зимної води і обвязати намочеим у зимній воді ручником голову та дати легку губкову купіль. Ліків повинно уживати лише таких, які назначить лікар.

Нерозумно поступають ті люди, котрі звертаються за ліками впрост до аптики або уживають так званих „нешкідливих" патентованих лікарств, оголошуваних несовісними агентами.

На случай, коли чоловік знаходиться в такім положенню що його мусить доглядати людина, котра опісля опікується родиною, то вона, входячи до кімнати, де лежить хорий, повинна припинати до себе фартух, а відходячи, повинна його скинути і обмити та здезінфекціонувати руки. Кухонні прибори, що були уживані хорим чоловіком, треба полокати в горячій водї і по кождім уживанню добре витирати.

Підчас стичности з хорим треба носити маску, щоби в сей спосіб уникнути вдихання в себе мікробів тої недуги, на котру є хора дана людина.

ЧОМУ МИ ПОБІДИЛИ НА ПОБОЄВИЩИ?

Спитайтеся наших жовнирів повернувших з Франції, як вони там жили на тім боєвищи, а скажуть вам, що діставали добру потраву і множество доброго вина дешево. Чому давали жовнирам зі Злучених Держав на боєвищи вино, коли в тім самім часї в Злучених Державах заказано було продавати вино і другі упоюючі напої? Тому давалося жовнирам вино, бо доказано річею є, що міряна порцією вина з приписаним часї скріплює тіло, зистрочує ум, додає відваги і витревалости. І коли наши жовніри давали вино, аби добре виконували свою роботу, то чому не можна дати цивільному чоловікови вина, котрий тяжко працює? Але вино а вино є ріжниця. Є вина, котрі є скорше трутиною як лікарством. Успішних лїків тілко

ДР. СПІЛЛІНГЕР

153 East 18th Street,

NEW YORK CITY.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: В понеділки, середи і суботи від 9. рано до 8. вечер. В инші дні приймає ся за попереднім порозумінєм.

ВИ ПОВИННІ ЗНАТИ АНГЛІЙСЬКИЙ ЯЗИК!!!

Сумно приходить ся жити такому, що не знає язика сего краю, де він жиє; хто вмісто свого імена, ставить хрестик. Таких людий найдесь много серед українсько-американської кольонії. Перед неписьменним чоловіком замкнені всі двері. Однак сему легко запобічи. Ми представляємо кождому нагоду вивчити ся англійського язика при помочи кореспонденцій (почтою) в часі трох місяців. Вашим невідкличим довгом є скористати з сеї нагоди. Напишіть-же до нас сейчас по нашу пробну лекцію, яку висилаємо по одержаню 10 цнт. (можна марками).

First American Preparatory School,

DEP. 46, 626 W. 47th STREET,

NEW YORK, N. Y.

ЧИТАЙТЕ ОДИНОКУ ГУМОРИСТИЧНУ ҐАЗЕТУ „ОСА".

Дорогий Читачу! Коли Ви хочете мати щирого приятеля, який би Вас розвеселив у Ваших сумних хвилях, то без найменьшого ваганя запренумеруйте собі ґазету під назвою „Оса". Ся ґазета забирає 16 сторін друку великого формату; в ній знайдете богато малюнків, повно сміхів до розпуку, а також містить гарні і цікаві оповіданя. Як собі замовите ґазету „Осу", то ніколи сего не пожалуєте. То-ж „гарйоп" ворделюйте; бігме „шур", я не жартую; будетесь реготати, що аж штани будуть тріскати. „Оса" в Америці на рік коштує $1.75, на пів року $1.00, до Канади на рік $2.00, на пів року $1.25, за границю на рік $2.00.

ВЕЛИКА ОФЕРТА ЧЕРЕЗ КОРОТКИЙ ЧАС.

Хто пришле в тій хвили цілорічну передплату на ґазету „Осу", той отримає великий гумористичний Календар „Оси" на рік 1920 зовсім даром. Календар „Оси" забирає около 200 сторін друку великого формату; є в нім дуже богато смішних образків, як також повно сміхів до розпуку. Звичайна ціна Календара 60 ц., для Вас вишлемо його даром, як Ви в тій хвили вишлете цілорічну передплату на ґазету „Осу". Тільки крім передплати треба прислати 20 ц. більше на опаковане Календара і почтову пересилку. „Гарйоп ворделюйте ґазету „Осу"! Замовленя посилайте на адресу: 1ч—

"OSA" PUBL. CO., Dep. 25,

1926 W. Huron St., Chicago, Ill.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ВАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,

славний специяліст зі старого краю

поручає всім терплячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКРІНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д.

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнтів, специяльно же на пропуклину, при помочи специяліста з Відня.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть поч. марку.

Dr. B. HOHENBERG

304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)

NEW YORK CITY

Години офісові: щоденно від 8-мої рано до 8-мої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant

НОВИНКИ.

Кого обминули при конскрипції?

Правительство видало розпорядженнє, щоби всі ті, котрих обминено при списі населення, зголосились самі до найблизшого конскрипцийного бюра, бо спис населення мусить бути покінчений в біжучім тижни. Голоситись треба листовно.

Для Ню Йорку і околиці адреси бюр є отсі: Мангетен — 461 Осма евеня; Бруклин — Оферман Білдінґ; Бронкс — Гонтс Пойнт Білдінґ; Квінс — Флошинґ; Річмонд — Боро Гол. Хто проживає в стейті Коннетікот, в повіті Вестчестер, на Лонґ Айленд, або в стейті Ню Джерзи — нехай зголоситься на адресу; Census Bureau, 461 Eight Ave., Manhattan. Хто пише лист в тій справі, нехай в тім місци, де ліпиться марку, напише: „Census Bureau, Official Matter", а тоді на лист не треба вже наліпати марки.

В инших місцевостях Злучених Держав треба голоситись до бюр у своїй місцевости і поступати з листами як сказано висше.

Скільки землі в Злучених Державах.

Минувшого року Злучені Держави мали пшеничні жнива, яких доси не бувало. Одначе повна продуктивність землі ще далеко невичерпана і навіть не достигнута. Недавно Департаментом Рільництва зроблено оцінки з усего простору Злучених Держав і виходить, що 45% або приблизно 850,000.000 акрів землі надається для хліборобства і є або можуть бути управлені. Та в 1910 році лише 480,000.000 акрів дійсно було оброблено і засіяно збіжем. Решта тої землі складалася з таких ґрунтів: 80,000.000 акрів управленої землі не використаних для хліборобства; 200,000.-000 акрів ліса або зрубу, який можна викорчувати і засіяти; 60,000.000 акрів багниц і мокрої землі, яку можна висушити і 30,000.000 акрів, які треба наводити. В 1918 році збільшився простір управної землі о яких 57,000.000 акрів. Звиш 1.000,000.000 акрів землі не здатних для хліборобства. Одначе з того найменьше 360,000.-000 акрів може бути ужитих для лісової господарки, а 600,000.000 для випасу худоби. Земля Злучених Держав моглаб виживити населенє богато більше як тепер є.

Неграмотна Московщина.

Як в Московщині нарід інтересується новими подіями, свідчить про се факт, що найбільші ґазети столичні не мають навіть пів міліона читачів. Чотири найбільші большевицькі ґазети, бо иншим не дозволено виходити, печатаються в такій скількости примірників: „Правда" — 150.000, „Красная Газета" — 170.000, „Деревенская Комуна" — 65.000, „Ізвєстя" — 53.000.

Колись столичні російські ґазети розходились у кількох сотках т и с я ч примірників. Се можна оправдати тим, що тоді ґазета коштувала таньше, бо папір не був так дорогий, як тепер. Але мале число читачів теперішних столичних ґазет Московщини не конче дасться оправдати дорожнею ґазет або браком паперу. Треба знати, що й на Україні був і є великий брак паперу, більший чим в Московщині, а мимо того українські ґазети розходились в більшій скількости. „Робітнича Ґазета" друкувалась і розходилась у 300.000 примірників, а „Народня Воля" ще в більшім числі. При тім треба памятати, що етноґрафічна територія України має меньше число населення, чим етноґрафічна Московщина. Брак читачів для московських ґазет дасться оправдати хиба лише тим, що люди в Московщині не інтересують так сучасними подіями, як нарід України, а також тим, що Українець має більший нахил до читання ніж Москаль.

Дерево з часів Христа повалилось

Славне дерево „Ель Бутіні" в городі Ґедземана, в Єрусалимі, повалилось до землі. Нарід ходить засмучений з тої нагоди. Вже давно святі старці пророкували, що се дерево упаде тоді, коли розпадеться турецька імперія.

В городі Ґедземана росло вісім старих оливних дерев і традиция датує їх ще з часів Христа. Коло тих дерев дуже пильно ходили. До них не було вільно нікому зближитись без дозволу. Вони вже були похилі і напів порохнаві. Щоб не знищила їх буря, ті дерева обвязано сильно шнурами. За овоч з тих плачено великі суми гроший.

Нове видание Шевченкового Кобзаря.

Д. Володимир Кніґиницький, урядник в Американсько-Українськім Бюрі в Ню Йорку, одержав з Відня лист від д-ра Миколи Сабата, бувшого директора української державної ґімназії в Станиславові, в якім др. Сабат доносить, що він приладив до друку нове виданнє Шевченкового Кобзаря.

„В часі польської неволі, себто конфінования — пише др. М. Сабат — коли я мусів через 5 місяців сидіти дома й не міг ніде виходити, взявся я до оброблення нового видання Шевченкового Кобзаря. Кобзаря зладив я на новий спосіб, а то крім тексту, який я заосмотрив наголосами, додав я під текстом обильні пояснення лексикальні, історичні й естетичні, а крім того перед текстом, зараз по наголовку, подаю прозою зміст твору і диспозицію, а декуди — передусім в ліричніх творах—розвиваю ширше рефлексії і почування поета, виринаючі в данім творі".

Нове видание Шевченкового Кобзаря буде перше того рода; доси таких не було. Воно буде обнимати чотири томи, а се: том перший „Романтична Доба Шевченка", кінчиться на Гамалії; том другий „Політично- Соціяльна Доба", аж до арештовання Шевченка; том третій „Невільницька Доба" до року 1849; том четвертий „Реалістична Доба", послідні роки заслання Шевченка і час по засланню. Три перші томи вже є цілком готові до друку, том четвертий приготовляєсь. Кобзар вийде накладом д-ра Бриндзана, начальника українського пресового бюра у Відні. Друкуватись буде у 100.000 примірників, з чого накладчик много призначив і на Америку, де розпродажю- має занятись, на основі угоди між автором і накладчиком, д. Володимир Кніґиницький. Перший транспорт Кобзаря прийде до Злучених Держав в короткім часі.

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

Залізнича тарифа їзди в Московщині.

З Петрограду до Москви їзда залізницею коштує 320 рублів, до Орла 430 рублів, до Курська 470 рублів, до Вороніжа 480 рублів, до Вологди 300 рублів, до Вятки 480 рублів, до Новгорода 195 рублів, до Полоцка 570 рублів до Омска 770 рублів.

Поважаний Пане Редактор!

Прошу ласкаво помістити отсю заяву на сторінках нашої Вельми Шановної газети.

Українському Загалови в Ню Йорку та околиці подаю до відома, що дуже радо візму участь в концертах, які будуть уряджувані Українськими Товариствами **в ціли несення помочи жертвам війни** та взагалі нещасним нашим Землякам у Східній Галичині **безінтересовно** і лише зворот малих видатків (за акомпаніямент та подорож) буде пожаданий.

За всякими поясненнями прошу звертатися до п. О. Стеткевича, секретаря Українського Музичнього Союза, **83 Grand St., Jersey City, N. J.** (Редакція „Свободи").

О виступі мушу бути повідомленим найменьше два тижні наперед.

Михайло Зазуляк.

ПОЗІР УКРАЇНСЬКІ ТОВАРИСТВА В ДЖЕРЗИ СІТИ.

Уряд Народного Дому Американсько-Українських Горожан в Джерзи Сіти (долина міста), просить отсею дорогою прочі товариства здержатися з всякими забавими і представленями на день 17-го цьвітня с. р., тому, що в той день наше товариство уладжує танці в „Odd Fellows Hall", при Bergen Square, Jersey City, N. J. Близші інформації оголоситься пізнійше.

25-26 УРЯД.

НОВА МАПА ГАЛИЧИНИ

Вже вийшла з друку нова мапа Галичини в українській мові. На ній є виразно намальовані всі міста, місточка, гори, ріки, зелізниці і села. Такої мапи ще в Америці не було. ЦІНА ЛИШЕ 25 ЦНТ. (Приймаємо одноцентові марки). Замовляйте зараз, бо наклад невеликий. 6—

PEOPLES SUPPLY CO., Dept. 1, Sta. D., Box 51, New York, N. Y.

УСУНІТЬ НА БІК ВСІ ДРУГІ ФОНОГРАФИ!

Прийшов час, що кождий може мати той фоноґраф за $ 9.75 тільки. Тільки подивіть ся на сю красну машинку. Чи чули ви, аби хтось дістав щось подібного по так низькій ціні? Ні, і ви не будете мати ніколи другої подібної спосібности дістати такого фоноґрафу по так низькій ціні, яку ми оферуємо днесь. Той фоноґраф є зроблений дуже сильно і прекрасно викінчений, грає великі і малі рекорди однаково, два за одним накрученєм. Голос видає голосний і виразний, немов високої ціни машини. Той фоноґраф є дуже виґідний, не тяжкий; можна його носити всюди, на пікнік, до ліса, до ваших приятелів або де тільки забажаєте собі. Також кождий один, хто має намір виїхати до Европи, повинен мати сю машинку, вона може бути уміщена в поїзді, на шифі і грає нам там де ви є, коли в Европі не тільки ви, але і наші приятелі та ваша родина буде любувати ся грою ріжних співів ріжних артистів. Той фоноґраф є вартий що найменше $15.00, але в ціли познакомленя публики з нашими фоноґрафами, ми будемо продавати їх по менше як фабричній ціні, — два тисячі тільки по $9.75. Хто пришле нам се оголошенє і замовленє на фоноґраф сейчас, той дістане в презенті 5 рекордів і 100 голок ЦІЛКОМ ДАРОМ. Хто замовить дві або більше, дістане до кождої машини 8 рекордів і 200 голок ДАРОМ. Ми не жадаємо гроший наперед, пришліть нам тільки ваше імя і адресу, також $1.00 як завдаток, а решту доплатите при доручению вашій хаті. Ми продаємо ті фоноґрафи не тільки в Шікаґо, ми посилаємо їх через почту по усїх усюдах Злучених Держав, не робить ріжниці де ви мешкаєте. З Канади і з поза границь Злучених Держав просить ся присилати гроші наперед. Ви ніколи не будете мати спосібности як ся, другий раз, тому скористайте з нагоди і пришліть нам ваше замовленє сейчас. 10ч25

UNION PRACTICAL COMPANY,

1065 Milwaukee Avenue, Dept. 29, Chicago, Ill.

ОХ-Х-Х-Х-Х-Х

УЛЮБЛЕНИЙ ГОДИННИК

ЧИТАЙТЕ!!!

1. ПОКАЗУЄ ГОДИНИ
2. ПОКАЗУЄ МІНУТИ
3. ПОКАЗУЄ СЕКУНДИ
4. ПОКАЗУЄ ДНІ І ТИЖНІ
5. ПОКАЗУЄ КОЖДИЙ ДЕНЬ МІСЯЦЯ
6. ПОКАЗУЄ НАЗВИ МІСЯЦІВ
7. ПОКАЗУЄ ЗМІНИ МІСЯЦІВ

Даром! Золотий (Gold Filled) ланцюшок і гарний ножик.

Геть з другими годинниками. Кождий може мати годинник, але годинник лише старого стилю, котрий показує лише години. Тільки подивіть ся на наш годинник, і подумайте яку користь можете мати з него на богато літ. Се є прекрасний годинник. О 12-тій годині в ночи всі всказівки порушають ся, що заінтересує і задивує кождого. Ви не потребуєте календаря. Тільки подивитесь на годинник і відразу знайдете не тільки котрий є час, але і котрий день в тижни, котрий місяць, котрий день в місяци і які зміни маємо в місяци. Той годинник не є за великий ані за малий і є зроблений дуже прекрасно і сильний, котрий ми гарантуємо на 25 літ. 133

Пан Губіц, з Ірі, Па., пише: ПАНОВЕ! Я дістав годинник в найліпшім стані, і я позволяю собі сказати, що я є більше чим вдячний вам. Се для мене несподіванка, як ви можете продавати так прекрасні і ужиточні годинники по такій низькій ціні. Я не продавби його за $30.00. В залученю знайдете належитість, за котру прошу прислати мені другий годинник, котрий відішлю свому братови в ЕВРОПІ.

Ми маємо тисячі подібних листів. Ми є більше чим певними, що і ви напишете нам так само, зглядом того годинника. Ми продаємо ті годинники по ціні $8.75 через короткий час тільки і ми дамо вам абсолютно даром позолочуваний ланцюшок до годинника і кишенковий ножик. Ми не жадаємо жадних гроший наперед; залучіть 20 центів в почтових марках або сріблі, а решту доплатите коли все зістане доручене до вашої хати. В протягу місяця по куплению годинника, ми звернемо вам ваші гроші, о скільки не будете вдоволеним з годинника. Не зволікайте, але пишіть сейчас, щоб післати вам той годинник. Пишіть днесь, ми чекаємо на ваш лист.

WALTER NOVELTY CO., 1117 N. Paulina St., Dept. 676, CHICAGO, ILL.

Робітництво буде ставити своїх кандидатів.

НЮ ЙОРК, 25. лютого. — Ідучи всупереч бажанию Самуїла Ґомперса, предсідателя Американської Федерації Праці, робітництво нюйорського стейту постановило виставити при слідуючих виборах своїх кандидатів на всі становища в стейті, в повітах і в кождій місцевости. Президент Ґомперс домагався лише, щоби робітники добре розважили, котрий кандидат є прихильний, а котрий ворожий робітничій справі, — і щоби голосували за приятелем, без ріжниці, до якої партії він належить. Однак екзекутива стейтової Федерації Праці стейту Ню Йорк видала поклик до своїх членів, аби при виборах побоювали всіх кандидатів, крім кандидатів Американської Робітничої Партії. Робітництво отже стає по стороні лише одної політичної партії.

Законопроєкт в нюйорськім соймі.

ОЛБАНИ, 23. лютого. — В соймі внесено на днях три законопроєкти, з котрих перший домагається введення в стейті загальної системи 8-годинного дня праці у всіх галузях промислу, а рівночасно заборонити женщинам нічну працю; другий домагається, аби карати телефонічну компанію, коли протягом двох тижнів від дня письменної просьби не вложить телефон, а третій, внесений републиканським послом з Бінґгемтон, Едмундом Дженксом, домагається, аби свідків в процесах кримінальної анархії позбавити особистої нетикальности.

Населенне Вашінґтону.

ВАШІНҐТОН, 22. лютого. — Обчислено вже населенне двох міст Злучених Держав після найновійшої конскрипції з січня 1920 року Столиця Злучених Держав, Вашінґтон, має 437.414 мешканців; за десять літ 106.-345 прибутку. — Сінсінати 401.-158; за десять літ 37.567 прибутку.

О одноцентові листи.

ВАШІНҐТОН, 23. лютого. — Парляментарна почтова комісія одобрила резолюцію, щоби оплата місцевих листів у Злучених Державах виносила 1 цент. Резолюція піде тепер до парляменту.

THE CENTRAL MERCANTILE BANK OF NEW YORK — CMB

ВІДВІЧАЛЬНІСТЬ СОВІСНІСТЬ БЕЗДОГАННА ОБСЛУГА І НИЗЬКІ ЦІНИ

Коли хочете бути обслужені добре зголосіться до нас.

Наші ціни на грошевих пересилках є по найдешевших цінах виміни. Порозумійтесь з нами заки вишлете гроші до Европи.

ПАШПОРТИ, КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ і всякі ДОКУМЕНТИ потрібні до виїзду і подорожи можете через нас дістати в найкоротшім часі. 24—

Коли хочете бути певні, щоб Ваші гроші були забезпечені, то зачніть складати

СВОЇ ОЩАДНОСТИ В НАШІМ БАНКУ

CENTRAL MERCANTILE BANK OF NEW YORK

1 East 14th Street, NEW YORK, N. Y.

ХУСТКИ

висилайте або беріть з собою до старого краю, бо там нема. Маємо великий вибір хусток зимових і літних Ціна їх як слідує: 153—

Хустка з волочки, біла, 46х46 цалів	$ 3.00
Хустка з волочки, біла або чорна, 60х60 цалів	5.00
Хустка велика, вовняна 2х2 ярди	7.00
Хустка велика, зимова, до завиваня	10.00
Хустини літні, білі, по	2.00
Хустини літні, чорна або бронзова з френзлями	4.00

Замовленя посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAR,

168 E. 4th St., Bet. 1st and Ave. A.

NEW YORK, N. Y.

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли Ви не могли доси бути вилічені, то не зневірюйтесь, а прийдіть і піддайте ся БЕЗПЛАТНОМУ баданю та візнайте ся про мою опінію та пораду.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на яку хронічну, нервову, кровну, шкірну або скомплікованy недугу; або коли Вам долягає терпінє жолудка, нирок, міхура, то прийдіть на пораду ще нині, щоби НАЙТИ ПОМІЧ ТАМ, ДЕ МОЖНА ЇЇ НАЙТИ.

Довгі літа досьвіду в лічению НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ І СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уможливляють дати Вам методичнє Електро-Медичне Лічене, яке дало поміч підчас коли инші методи завели, а затим много терплячих уратовало ся від мук і небезпечних операцій. 148—

ПАМЯТАЙТЕ: Зволікане, недогляд і невластиве лічене є небезпекою. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного специялісти.

Години офісові: 9. рано до 8. веч. **Dr. LEWIS** **В неділі від 10. до 2. попол.**

СПЕЦІЯЛІСТ

749 Sixth Ave., Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема ліпшого ремесла від автомобільового. Я є в краю довголітний і добрий механік і шофер в Америці. Хто вивчиться в нашій школі, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всі часи. Знайте, що наша школа є одною з ліпших в Америці. Уживаєсь до науки всі найновійші моделі автомобілів. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25-35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і порадьтеся з нами. Офіс отворений і в неділі.

Записуйтесь до нашої школи. — **L. Stepanoff,** інструктор і механік.

Для інформації наш офіс отворений в неділі до 12. г. в пол. Пишіть по каталоги

ARENA AUTO SCHOOL, 151 W. 54th St., NEW YORK, N. Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛІЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лічимо нічого иншого. Уживаємо найліпших способів лічення в сьвіті. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди рішучо лічить ся без операції і болю. Ревматизм і всі недуги крови і нервів, без огляду як старі і тяжкі скоро лічить ся при можливо найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! Ні один доляр заплатите, аж Ви зістанете вилічені. — Години урядові: від 10. до 5. у вівтірки і суботи від 10. до 8. В неділі від 10. до 1.

(Близко 75-тої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

СЛОВАР ЧУЖИХ СЛІВ

12.000 слів чужого походженя в українській мові. Зібрали др. Зенін Кузеля і Микола Чайковський.

ЦІНА ДВА ДОЛЯРИ.

Замовленя висилайте зраз з грішми на адресу:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N.J.

ТЕРПЛЯЧІ МУЩИНИ

Dr. MESSEC, 124 No. 8th Street, Philadelphia, Pa.

на недуги кровні і скірні, вичерпане, нервовість, притуплений і розсіяний ум, слабости нирок і міхура, слабі нерви, недуги катару і т.д.

ВИ ПОТРЕБУЄТЕ ПОМОЧИ

Я ДАЮ РЕЗУЛЬТАТИ

скоро, стало і по малій ціні без перерви часу у Вашій роботі. Коли Ви не могли осягнути поміч у Ваших долягливостях і попалисьте в зневіру і починаєте тратити надію, зголосіть ся до мене, щоб я Вас збадав і побачив, що для Вас можу зробити. Я маю 20-літну безперервну практику в медицині і оперованю в стейті Пенсильвенія лічення хронічних недуг, нервових і скомплікованих слабостий а Ви осягнете користь з мого досьвіду, бо я заопікуюсь Вами особисто кождого часу як Ви прийдете. Я буду лічити Вас найліпшими модерними і науковими методами якими лиш розпоряджаю, так електричними як і медичними. Колиб я не міг після свого осуду Вам помочи, то я Вам скажу. Коли Ви є недужі, немічні, нервові або вичерпані, порадьте ся мене.

НОВА МЕДИЧНА СИСТЕМА

Електричне лічене і пряме застрікуване крови через щіплене бензольсом і серум, яких я уживаю запевнять Вас про добрі успіхи.

Dr. MESSEC **124 N. 8th Street**

СПЕЦІЯЛІСТ **PHILADELPHIA, PA.**

П О Р А Д А Д А Р О М.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: щодня від 9. рано до 8. вечер. В неділі від 10. до 1. в полудне.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРЯ СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Ї МОЖНА НАЙТИ.

І вейтайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR Dr. Colhouer 717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В неділі від 10. рано до 2 попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасьте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і випровадять Вас на добру дорогу до здоровля, западять Вам терпіня і усунуть всякі непевности.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Повомодне уладжене. Все тут як найліпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через воспішне застосоване найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпіннях і чуєтесь знеуірені, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лічению.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болі в крижах, втрату памяти, бите серця, слабість нирок, задумчивість, пригноблене, болі голови, хрощі, привиди, ослаблене членів тіла; болики, скірні виклди, катар, нене Вас горло, болі жолудка і в крижах, болі горла, горячку вашір, ревматичні болі, прищі? Сї як і другі недуги є першою проявою, яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Ми уживаємо на кров славний сьвітовий лік проф. Ерліха 606-914.

Я лічив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я поможу Вам в скорім часі. Я лічу саму причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лікарської. Зволікане є небезпечне.

Dr. COLHOUER Succ. to **Dr. COOPER,** **717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.**